

## MESTNI SVET

### 4. seja Mestnega sveta, dne 5. maja 1960

Na 4. seji Mestnega sveta dne 5. maja t. l. je Mestni svet razpravljaval o urbanističnih ureditvah in stanovanjski izgradnji v mestu. Član Mestnega sveta Jože Jager je podal referat

#### O NAČELIH URBANISTIČNE UREDITVE IN IZGRADNJE STANOVANJSKIH IN POSLOVNIH ZGRADB V OBMOČJU LJUBLJANE

Zadnji plenum okrajnega odbora ZSDL je načel vrsto izredno pomembnih vprašanj nadaljnega izgrajevanja našega mesta, da bi se razvijalo kar najbolj smotrno in ustrezno sedanji stopnji našega razvoja in ekonomski zmogljivosti. Postavljenih je precej odgovornih nalog, ki jih bodo morali z vso prizadevnostjo izvrševati občinski ljudski odbori zlasti z mestnega območja.

Naloga urbanističnega urejanja mesta pomenijo vsklajevanje in načrtovanje cele vrste elementov, ekonomske, tehnične in sociološke prirode itd. Gre torej za vrsto zapletenih vprašanj, ki jih prav zato ni mogoče reševati "ad hoc" in brez osnovnega razvojnega koncepta, ki mora v naših današnjih pogojih biti zasnovan predvsem na čimširši osnovi. Upoštevana mora biti izredno bujna dinamika gospodarskega razvoja in v tej zvezi naraščajoče možnosti in želje prebivalstva, glede na politične, kulturne in materialne potrebe.

Urbanizem je zelo stara veda in sega praktično v tista zgodovinska obdobja, ko so nastajala prva kolikor toliko urejena človeška naselja. V zgodovinskih obdobjih je vsaka družbena ureditev zapustila tudi na področju urbanizma pečat razmer, pod kakršnimi so se gradila in izpopolnjevala mesta, kajti stopnja ekonomske, tehnične, kulturne in politične razvitosti je narekovala tudi razvoj mest in naselij.

Razumljivo je torej, da v pogojih socialistične graditve, kjer dobivajo delovne množice vse konkretnije možnosti vplivanja na reševanje vseh vrst javnih vprašanj, tudi urbanistično urejanje mest, delovne ljudi čedalje bolj zanima, ker so kot ustvarjalci sredstev in dohodkov v prvi vrsti zainteresirani, kako se bodo ta sredstva trošila in kako se z njimi gospodariti. Obdobje socialistične graditve, ki je značilno tudi po tem, da družba s poropci in instrumenti družbenih planov vsklajuje potrebe z možnostmi, pravzaprav nakazuje potrebo po smotrnem planiranju tudi izgradnjo mest. Samo po sebi pa je umevno, da si to planiranje ne smemo predstavljati samo kot predvidevanje in izvajanje številke n. pr. samo število novih stanovanj, zgradb, cest, parkov, kopalšč, trgovin itd., temveč istočasno

tudi, kako naj vse to izgleda in kje naj bo postavljeno, da bo po funkcionalnosti in po izgledu čimbolj odgovarjalo sedanjim potrebam in vsaj bližnji bodočnosti.

Nedvomno je bil tempo izgradnje, v prvi vrsti stanovanj, deloma pa tudi drugih objektov, v zadnjih nekaj letih zelo pomemben. Zaradi tega je nedvomno treba dati priznanje vsem, tako gospodarskim in političnim organizacijam, kot ljudskim odborom in njihovim organom. Istočasno pa moramo biti prepričani, da čas, v katerem živimo, zahteva od vseh odgovornih činiteljev danes več, kot samo doseganje kvantitativnih pokazateljev. Potreben je hitrejši in odločnejši korak h kvaliteti. Tu ne gre za kvaliteto samo v tehničnem smislu, kar je prav gotovo tudi zelo važno, temveč tudi za zadovoljevanje vse bolj zahtevnega koristnika oziroma potrošnika. Plenum SZDL ljubljanskega okraja je zlasti jasno začrtal perspektivo bodoče graditve stanovanj. Prav bi bilo, da Mestni svet osvoji ta stališča, ki naj jih občinski ljudski odbori, skupaj z investitorji in izvajalci, tudi v praksi realizirajo. Kaj je v tej zvezi predvsem potrebno? Bolj kot doslej je treba upoštevati večjo raznovrstnost stanovanj. Kar najkonkretnje bomo eliminirali upravičene kritike o pretesno projektiranih stanovanjih, če bomo začeli bolj upoštevati želje in zmogljivosti koristnikov. Treba je projektirati čim bolj po zmogljivostih koristnikov, to pa pomeni, vsaj tako kaže praksa, da si družine žele večja in ne manjša stanovanja, čeprav vedo, da jih to več stane. Navade, pa tudi vremenske prilike so pri nas takšne, da se ljudje mnogo zadržujejo v stanovanjih in jim ta predstavljajo bistveni del njihovega življenjskega standarda. Seveda pa močnejša orientacija na sodobnejša in večja stanovanja ne sme pomeniti popuščanje tipizacije. Nasprotno, treba je kar najbolj razvijati tipizacijo, zlasti gradbenih elementov. Osvojitev čimvečjega števila tipskih gradbenih elementov bo ugodno vplivala tudi na ceno stanovanj, saj bi večja uporaba velikega števila tovarniško izdelanih elementov pomenila lahko stvarno pocenitev gradbenih stroškov, obenem pa bi maksimalno upoštevanje teh elementov pomenilo tudi skrajševanje časa gradnje od pričetka pa do vseh litve. Pa ne samo to. Vsesplošna uporaba tipskih elementov zmanjšuje lahko tudi občutne vrzeli, ki jih čutijo vsa gradbena podjetja ob pomanjkanju klasično kvalificiranih kadrov. Uporaba tipskih elementov naj torej ne pomeni osiromašenja našega stanovanjskega standarda, kot je doslej marsikje bilo, ker se je običajno predstavljalo, da tipizacija pomeni tudi že krčenje koristnih dimenzij. Naloga projektantov naj

bi bila torej, da projektirajo taka stanovanja, kjer bo ne glede na osnovne dimenzije in razpored prostorov možna maksimalna uporaba tipskih gradbenih elementov. Čim hitreje uvajanje tipskih elementov pomeni tudi dejansko prehajanje na polmontažni in montažni sistem gradenj. Toda tudi pri montažnih gradnjah moramo postaviti predvsem zahtevo, da tudi v takšnih zgradbah stanovanja dimenzionalno in razporeditveno čimbolj ustrezajo. Naloga ljudskih odborov in njihovih organov bi bila torej, da enostavno ne odobravajo takšnih projektov, ki ne upoštevajo naštetih možnosti.

Glede opreme stanovanj naj ima v bodoče večjo besedo koristnik sam. Toda tu si moramo jasno predočiti nalogo, ki nam jo nalagajo tako novi zakon o financiranju stanovanjske izgradnje, kakor tudi drugi predpisi. Koristnik naj namreč sodeluje tudi pri financiranju izgradnje in opremljanju stanovanja, ali kot investitor z odplačevanjem stanovanjske lastnine, ali pa kot soinvestitor oziroma predplačnik za stanovanjsko pravico. V kakršnem odnosu nastopa pri investiciji, v takšnem naj ima tudi pravico odločati o standardu stanovanja.

Stanovanjska izgradnja je glede na razvoj urbanizma prav tako važna po svojem zunanjem izgledu, kakor tudi po prostoru, kjer se gradi. Zlasti velja omeniti že večkrat izrečeno in popolnoma upravičeno kritiko raztresene, nizke in individualne gradnje. Splošen izgled našega mesta je zaradi nespoštovanja ostreje odrejenih gradbenih okolišev, utrpel že precejšnjo škodo. Raztezanje mesta skoro izključno v širino ne more biti več dopustno. Izgradnja Ljubljane se ne more in ne sme več nadaljevati le na njenem robu, ampak tudi v centru, oziroma se mora izvrševati iz mestnega centra navzven, ne pa obratno! To nalogo moramo razumeti tako, da bomo ob sprejemanju urbanističnih planov in programov, kakor tudi ob sprejemanju konkretnih zazidavnih planov, dosledno upoštevali, da je mesto ena urbanistična celota, ki se mora izgrajevati od znotraj navzven. Ze tako in tako je v nekaterih predelih nastala skoro nepopravljiva škoda z dodelitvijo izredno dragocelih lokacij nizkim individualnim hišam, ki bi po vseh pravilih morale biti zazidane bolj strnjeno in v večjih višinah. Danes se praktično težko loči mestna periferija od pravega mesta, ker je prehod zelo raztegnjen z nizko gradnjo. V prihodnje naj bi v centru mesta hitreje zazidavali še preostale proste površine, istočasno pa bi morali hitreje rušiti razne dotrajane zgradbe, ki v nobenem primeru ne ustrezajo več. Hitrejšo rušenje centra in zazidava

tako pridobljenih parcel na prvi pogled zahteva več finančnih sredstev, toda če upoštevamo, da v takšnih predelih že obstojajo vse komunalne naprave, pridemo do zaključka, da takšna gradnja stane celo manj, kot pa na tako imenovanih čistih površinah, ki pa so brez vseh komunalnih naprav. Stroške moramo gledati kompleksno, kajti z izgradnjo novega naselja na čisti površini se nam odpre cela vrsta novih problemov, ki terjajo rešitve, kot so n. pr. lokali za preskrbo prebivalstva, otroške ustanove, šole, ceste, vodovod, električno omrežje, ureditev prometa itd. Vsaj dovršen del teh naprav pa v mestnem centru imamo in predstavljajo večjo vrednost, kot pa izgradnja nadomestnih stanovanj za stanovalce porušenih zgradb.

Da bi čimhitreje pričeli izvajati te naloge, bo treba, da ljudski odbori takoj prično urejati svoja območja. Imamo še mnogo mestnih predelov, ne glede na to, v kateri od mestnih občin so, ki so urbanistično še popolnoma neobdelani, ali pa so se obdelovali ločeno od drugih, kar se kaže v nekaterih dosedanjih zelo neskladnih rešitvah, tako v pogledu arhitekture, kot v ekonomskem pogledu. Razumljivo je, da je k temu neskladju doprineslo tudi dejstvo, da doslej ni obstojal za mestno območje dovolj sposoben in avtoritativen urbanistični forum, ki bi skrbel za vsklajevanje parcialnih projektov, da bi mesto dobivalo bolj harmonično podobo. Nadaljnja pomanjkljivost, ki je zavirala bolj načrtno rast mesta je, da si odgovorni činitelji dolgo niso bili na jasnem, kako naj se uredi cestno omrežje, posebno še glede na železniško vozlišče. Premnoga vprašanja urbanizacije mesta so namreč odvisna prav od rešitve cestnega in železniškega omrežja. Velja pa omeniti tudi to, da so se zelo radi sklicevali na nerešena vprašanja cest in prometa tudi v primerih in predelih, ki niso v neposredni odvisnosti od takšne ali drugačne rešitve prometnih vprašanj. V vsakem oziru velja omeniti tudi dejstvo, da so vprašanja urbanističnega razvoja mesta bila obravnavana le v ožjih krogih strokovnjakov, pa še to ločeno po grupah, ki so jim načelovali nekateri posamezniki, ki celo med seboj niso govorili istega jezika, kar je povzročalo, da so se že tako in tako marsikdaj problematične rešitve reševale v medsebojnih sporih in brez vsaj najnujnejše medsebojne vskladitve. Plenum je med drugim zelo določeno postavil zahtevo, da naj bo v razpravi o različnih urbanističnih in arhitektonskih zadevah, oziroma o konkretnih izvedbah, pritegnjeno čim večje število prebivalstva, da bi imelo možnost iznašati svoja, pa čeprav laična mnenja, kajti vprašanja gradenj, ki so običajno zvezana z velikimi družbenimi sredstvi, ne morejo biti v zakupu posameznikov, ampak naj tu sodeluje čimveč državljanov. Pred ljudske odbore se torej postavlja naloga, da bolj kot doslej pritegnejo k reševanju teh vprašanj državljane. Treba je organizirati razstave poljudno izdelanih načrtov in maket s strokovnim tolmačenji, kar bo gotovo zelo zanimi-



vo za širok krog ljudi. Pot sprejemanja urbanističnih in zazidalnih načrtov je torej nujno potrebno bolj demokratizirati. Ni dovolj, da se stvari sprejmejo na seji ljudskega odbora! O zazidavah, zlasti ko gre za važnejše objekte, ali morda za cele komplekse, naj soodloča in nato prevzame na sebe tudi odgovornost širši aktiv političnih delavcev, odbornikov, prebivalcev itd. Šele tako obdelani projekti naj pridejo skupno s pripombami in predlogi pred upravne in revizijske organe, ki bodo morali upoštevati vse umestne in tehtne pripombe, ki jih je projekt ali načrt doživel.

Ko govorimo o potrebi preprečevanja stihije in samovolje, se moramo zavedati, da so praktično nerešena še mnoga izredno važna vprašanja ekonomske narave, ki prav tako pomenijo sestavni del smotrnega razvoja. Gre za to, da v dosedanjem sistemu financiranja stanovanjske izgradnje in poslovnih objektov ni bilo predvideno dovolj sredstev za izgradnjo prostorov za družbeno življenje, za delo političnih organizacij na terenu in podobno. Tudi temu vprašanju je treba v bodočih planih dati več mesta. S sredstvi komunalnega prispevka je jasno, da ni mogoče urediti vsega tega, temveč bo nujno potrebno iskati še drugih virov. Združevanje sredstev skladov skupne uporabe gospodarskih organizacij, sredstev proračunov občin, stanovanjskih skupnosti in komunalnega prispevka (v novih naseljih), naj postane praktična osnova za to, da bo tudi družbeno življenje na terenih dobilo svojo materialno bazo. Ista je stvar z otroškimi varstvenimi in drugimi ustanovami. Ko obravnavamo nujnost izgrajevanja prostorov za delo družbenih organizacij in otroškega varstva, ne smemo zanemariti tudi izredno perečega vprašanja poslovnih prostorov za trgovino, obrt in podobno. Povprečno vzeto, so te dejavnosti v vsem mestu pičle, seveda v nekaterih predelih bolj, drugje manj. Zelo problematično je stanje v tej zvezi zlasti tam, kjer so se hitro gradila nova naselja, istočasno pa se niso gradile tudi te zelo nujne naprave. Po svoje je k temu pripomogla tudi popolnoma zgrešena miselnost, češ, da v stanovanjskih objektih ne sme biti lokalov. Tudi s to miselnostjo je treba obračunati. V pritličjih, zlasti večjih stanovanjskih stavb naj se grade tudi lokali, ker to odgovarja normativom našega načina preskrbovanja, poleg tega pa ni nič dražje od individualnega izgrajevanja trgovskih in drugih lokalov, ločeno od stanovanjskih objektov. V središču mesta bi morali ubrati celo takšno smer, da bi sproščali določene površine, ki so sedaj zasedene s stanovalci, bi pa funkcionalno lahko služile, kot lokali. V preteklosti je zaradi izredno perečega stanovanjske problematike neprestano padal odnos poslovnih površin nasproti stanovanjskim v škodo lokalov. Sedaj bi se to moralo začeti resno popravljati.

Prav tako nevzdržno je tudi stanje v središču mesta. Mnoge izredno dragocene površine dajejo razne agencije, zastopniki drugih uradi, ki bi v večini lahko enakovredno poslovale, bodisi v prvem ali tudi višjih nadstropjih, ali pa tudi v stranskih ulicah. To dejstvo namreč potrjuje, da Ljubljana sploh še nima nikakršnega trgovskega centra. Noben mestni predel ni do sedaj dobil tipično trgovske fizionomije, ki jo imajo druga mesta. Potrebno bo torej čimprej pridobiti tiste poslovne površine v centru mesta in ob glavnih ulicah, ki ne

služijo svojemu namenu (potrebno bo sprejetje odlokov o namembnosti lokalov!) in intenzivno izgrajevati nove velike poslovne objekte z več nadstropji, da se na ta način stanje čimprej popravi. V tej zvezi je potrebno ovreči tezo, da je za Ljubljano višina 4 do 5 nadstropij zadostna. Zlasti poslovne stavbe je treba graditi z več nadstropji, ker je s tem i ekonomsko i arhitektonsko dan mestnemu središču ustrezen pečat

Izgrajevanje mesta kot urbanistične celote pomeni tudi, da se njegova izgradnja ne more ustaviti n. pr. na meji občine Ljubljana-Center, in tudi ne, da bi druge mestne občine izgrajevale samo svoj občinski center, ne glede na splošno podobo mesta. Izgrajevanje samo občinskih centrov mestnih občin bi pomenilo ustvarjanje mej med občinami, ki bi se kazale v neizgrajevanih določenih obmejnih predelih. Tudi naj zlasti velja načelo, da mora mesto rasti iz sredine navzven, ne glede na formalno občinsko mejo. Pojem občinskega centra je torej v mestnih občinah nekoliko drugačen kot v podeželskih.

Izredno važno vlogo je spričo naštetih in še drugih problemov in nalog, ki naj jih osvetli razprava, pripisati urbanističnemu zavodu, ki ga je na svoji zadnji seji ustanovil okrajni ljudski odbor. Prav njemu bodo morale biti naložene najvažnejše naloge enotnega urbanističnega urejanja mesta, vsled česar bo moral ta zavod biti strokovno in politično sposoben, da bo lahko paraliziral vsako anarhično potezo, pa naj jo skuša uveljaviti kdorkoli s še tako visokozvenečim naslovom! Jasno je, da moramo biti v iznešeno koncepcijo prepričani najprej sami, šele potem bo tudi zavodu mogoče delati.

Projektanske organizacije predstavljajo važen člen urbanizmu, saj so one realizator idej in zasnov. Kapacitete projektantskih organizacij so zelo obremenjene, kar je razumljivo pri tako hitrem tempu vseh gradenj. Prav zaradi tega pa se toliko bolj upravičeno postavlja vprašanje določene specializacije teh organizacij. V nobeni proizvodnji ni visoke produktivnosti dela in tudi ne dobre kvalitete, če se dela obrtniško, kjer vsakdo dela vse. Prav isto velja tudi za projektivo. Ni mogoče trditi, da tu še ni nič napravljene, saj se na splošno že precej dobro ve, kje so strokovnjaki za določene projekte. Vendar je potrebna verjetno še ožja specializacija, s čimer bi pričeli pozitivno vplivati na potek tehnične in tudi ekonomske dokumentacije. Dokumentacija je namreč svojevrsten problem. Najprej so problematični zelo dolgi roki izdelave, marsikdaj za to, ker en projektant dela vse, ker ni prave delitve dela, drugič pa se počasnost procesa nadaljuje tudi pozneje pri odobravanju. Ljudski odbori se ne smejo zavzemati za poenostavljanje revizij, ki bi mejilo že na primitivizem in površnost, morajo pa se zelo odločno zavzemati za večjo ekspeditivnost pri odobravanju in tudi za strokovnost ustreznih komisij, da bi dejansko bile sposobne hitro in kvalitetno delati. Zavzeti se bo treba tudi za večje spoštovanje inšpekcijskih organov. Ti naj bodo i inštruktorji i inšpektorji. Ljudje z dovolj ugleda in znanja, da se v bodoče ne bodo več dogajali n. pr. taki primeri: okrajni inšpektor prepove gradnjo individualne hiše na določeni parceli, ki ni za gradnjo primerna, s čemer je seznanjen tudi investitor, ki je ponavadi zasebnik, toda vendarle se zgodi, da se na tej parceli prične graditi temelji in zidovje, ob-

činski organ pa na to le še pripomni, da je sedaj gradnja pač že toliko daleč, da bi bilo, kar je zgrajeno, škoda podirati. Mislim, da je treba osvojiti načelo večjega spoštovanja inšpekcije. Treba je izdati celo nalog za rušenja, če se gradnja ni odvijala tako, kot je bilo odobreno, zlasti pa, če sploh ni bila odobrena!

Gradbena operativa in pripadajoča obrt sta panogi, ki bosta v bodočih družbenih planih morali zavzeti važnejše mesto, zlasti v zvezi z določitvijo večjih planskih sredstev za razvoj teh panog. Isto velja za industrijo gradbenega materiala. Šele sposobna in tehnično opremljena gradbena operativa in obrt, nam bo ob razviti industriji gradbenega materiala lahko realizirala smeri, ki pomenijo praktično reševanje urbanističnih, odnosno zazidalno-arhitektonskih nalog. V sedanjem položaju se problem izgradnje objekta prične pravzaprav šele, ko nastopijo obrtniki. Obrtna dela praktično ne trajajo nič manj kot gradbena. To pa je nevzdržno. Nujno se nam nalaga, da čim prej usposobimo ustrezne gradbene obrti s posebnim ozidrom na novo smer montažnih gradenj, ki bodo zahtevale tudi logično prilagoditev obrtnih del.

Zaradi velikega pomena in vpliva novega sistema financiranja stanovanjske izgradnje kaže tudi ob tej priložnosti, ko obravnavamo nekatera urbanistična vprašanja, nanizati nekaj najvažnejših vprašanj, ki nam jih zakon nalaga. Pri celotnem kompleksu doslej omenjenih nalog, bo namreč primarno vlogo odigrala aktivnost občinskih ljudskih odborov pri vsestranski mobilizaciji sredstev. Zavedati se moramo namreč, da je dotok takozvanih »rednih« sredstev v sklade za zidanje stanovanj in poslovnih prostorov zaenkrat šibkejši kot je bil, odnosno je proces odvajanja sredstev potom hišnih svetov nekoliko daljši kot pa je bil prej, ko je bil praktično avtomatiziran. Zahtevajo se torej maksimalni napor ljudskih odborov, da bi to stanje čimprej normalizirali, da bi njihovi skladi zares lahko pričeli poslovati v načelu kot gospodarska organizacija. Ne samo zadržati obstoječi tempo stanovanjske graditve in izgradnje poslovnih objektov, temveč ga ob kar največji mobilizaciji sredstev državljanov, skladov gospodarskih organizacij in ustanov, neprestano povečevati! To naj bo praktično in osrednje vodilo v naporih za izpolnitev obveznosti nenehnega izboljševanja družbenega standarda, katerega važen sestavni del so stanovanja!

Široko zasnovana organizacija namenskega varčevanja, bodisi za nakup stanovanjske pravice ali pa stanovanjske lastnine, naj čimprej zaživi v vseh občinah, v stanovanjskih skupnostih, v delovnih kolektivih itd. Organizacija varčevanja naj seže vse do delovnega mesta v proizvodnji in ustanovi. Vsak državljan, posebno pa še prosilec stanovanja naj ve, kam naj se obrne, da bo sklenil pogodbo in koliko ter pod kakšnimi pogoji mora plačati, kdaj bo dobil stanovanje itd. Jasno in solidno zasnovana organizacija namenskega varčevanja, v katero naj ljudski odbori pritegnejo tudi denarne zavode, ki jim bodo pomagali pri celokupnih družbenih naporih za čimhitrejšo zagotovitev kvantitete in kvalitete novo zgrajenih stanovanj, poslovnih prostorov in objektov splošno družbenega pomena je danes ena izmed prvih nalog ljudskih odborov.

Intenzivnejše in skladnejše urejanje urbanističnih problemov, z večjo pritegnitvijo državljanov, mo-

ra biti ob naporih vseh odgovornih činiteljev za mobilizacijo sredstev eno od najvažnejših opravil ljudskih odborov mestnega področja v bodoče. Prav bi bilo, da bi ta vprašanja dobila svoje mesto tudi v bodočih planih izgradnje stanovanj in poslovnih stavb, v sklepih in vsakodnevni politiki skladov za zidanje stanovanjskih hiš, v odločitvah svetov in upravnih odborov, ki so pristojni za omejena vprašanja, posebno pa v splošni orientaciji in vsebini dela Zavoda za urbanizem okraja Ljubljana.

10.

Na podlagi 2. odstavka 22. člena zakona o stanovanjskih razmerjih (Ur. list FLRJ št. 16/59 in 47/59) in 2. odstavka 17. člena zakona o poslovnih stavbah in prostorih (Ur. list FLRJ št. 16/59 in 48/59) in 9. točke 141. člena statuta okraja Ljubljana je Mestni svet mesta Ljubljana na seji dne 5. maja 1960 sprejel

## ODLOK

o pooblastitvi občinskih ljudskih odborov občin na območju mesta Ljubljana za izdajo predpisov s področja stanovanjskih razmerij in o oddajanju poslovnih prostorov v najem

### 1. člen

Občinski ljudski odbori Ljubljana-Bežigrad, Ljubljana-Center, Ljubljana-Črnuče, Ljubljana-Moste, Ljubljana-Polje, Ljubljana-Rudnik, Ljubljana-Šentvid, Ljubljana-Šiška in Ljubljana-Vič se pooblastijo za izdajo tehle predpisov iz področja stanovanjskih razmerij in o oddajanju poslovnih prostorov v najem, in sicer:

a) na podlagi zakona o stanovanjskih razmerjih:

1. o hišnem redu v stanovanjskih hišah (13. člen);

2. o pooblastitvi opravljanja posameznih zadev, ki so po tem zakonu v pristojnosti občinskega stanovanjskega organa, po krajevnih uradih ali stanovanjskih skupnostih, ali pa, da za te zadeve ustanovijo posebne organizacijske enote občinske uprave (drugi odstavek 20. člena);

3. o načinu odmerjanja stroškov za uporabo skupnih naprav, ki jih morajo plačevati posamezni nosilci stanovanjske pravice in kdaj jih je treba plačevati (2. odstavek 42. člena);

4. o pogojih, s katerimi se lahko hišniku odpove hišniško stanovanje, in o tem, da je treba hišniku, ki mu je prenehala služba, ali članom gospodinjstva umrlega hišnika ob določenih pogojih namesto najpotrebnejših prostorov preskrbeti drugo stanovanje (šesti odstavek 55. člena);

5. o delu hišnika in o njegovih pravicah in dolžnostih in o tem, katere hiše morajo imeti hišnika (prvi odstavek 87. člena);

6. o stroških za tekoče vzdrževanje stanovanj, ki ne obremenjujejo nosilcev stanovanjske pravice, temveč se krijejo iz skladov hiše (tretji odstavek 91. člena);

7. o tem, kaj se šteje za običajen standard v smislu drugega odstavka 93. člena zakona o stanovanjskih razmerjih (tretji odstavek 93. člena);

8. o tekočem vzdrževanju in popravilih stanovanjskih hiš (prvi odstavek 97. člena);

9. o tem, da morajo lastniki družinskih stanovanjskih hiš v državljanski lastnici plačevati določen odstotek stanarine na poseben račun pri Komunalni banki, da se zavaruje plačilo stroškov za popraviljanje in vzdrževanje hiše, ki obremenjujejo lastnika, in odplačuje posojilo, naiteto po 103. členu zakona o sta-



novanjskih razmerjih (prvi odstavek 104. člena);

10. o postavitvi pogoja, da se za uporabo sredstev iz sklada za hišna popravila strinja organ, ki ga določi občinski ljudski odbor (četrti odstavek 123. a člena);

11. o plačevanju dela najemnine za poslovne prostore v stanovanjski hiši, ki je v družbenem upravljanju, v občinski sklad za zidanje stanovanjskih hiš (prvi odstavek 125. člena);

12. o natančnejši določitvi, katera dela se štejejo za dela, ki so potrebna za tekoče vzdrževanje (šesti odstavek 122. člena);

13. o višini plačila, ki ga podstanovalec plačuje nosilcu stanovanjske pravice za stanovanjski prostor, ki ga uporablja kot podstanovalec (158. člen);

14. o najvišjih zneskih plačil za storitve in za uporabo pohištva, ki jih plačuje podstanovalec po prvem odstavku 159. člena);

15. o tem, ob katerih pogojih se šteje oddajanje stanovanjskih prostorov podstanovalcem za poklic in koliko podstanovalec sme kdo največ imeti glede na stanovanjski prostor, in o tarifi zvišane stanarine iz četrtega odstavka 160. člena zakona o stanovanjskih razmerjih (peti odstavek 160. člena);

16. o odpovednem roku za podstanovanjske pogodbe, sklenjene za nedoločen čas, z omejitvijo, da sme biti ta rok največ tri mesece (drugi odstavek 165. člena);

17. o ureditvi posebnih obveznosti nosilcev stanovanjske pravice, ki uporabljajo več prostorov, kot je potrebno, da bi se štelo, da je stanovanje smotno izkoriščeno (prvi odstavek 196. člena);

**b) na podlagi zakona o poslovnih stavbah in prostorih:**

1. o tem, da se smejo uporabljati poslovni prostori v stavbah, ki so v določenih ulicah ali delih ulic, samo za določene vrste poslovnih dejavnosti ali dejavnosti družbenih organizacij, ali pa da se ne smejo upo-

rabljati za določene vrste poslovnih dejavnosti ali dejavnosti družbenih organizacij (prvi in drugi odstavek 7. člena);

2. o tem, da morajo imeti stavbe, ki se zidajo na posameznem območju občine, poslovne prostore za določene poslovne dejavnosti, v skladu z urbanističnim načrtom oziroma z odlokom, ki ga nadomestuje (8. čl.);

3. o oddajanju poslovnih prostorov v najem na javni licitaciji (drugi odstavek 10. člena);

4. o tem, da se sme najemnikom poslovnih prostorov določenih kategorij, ki opravljajo zdravstveno, socialno, prosvetno ali kakšno drugo javno službo, in določenim družbenim organizacijam odpovedati najemna pogodba samo s poprejšnjim soglasjem sveta občinskega ljudskega odbora, ki je pristojen za stanovanjske zadeve (67. člen);

5. o prenehanju pogodbe o podnajemu poslovnih prostorov z odpovedjo podnajemodajalca tudi pred pretekom časa, ki ga določa zakon o poslovnih stavbah in prostorih (tretji odstavek 79. člena);

6. o tem, ob katerih pogojih se smejo poslovni prostori, ki so se na dan uveljavitve zakona o poslovnih stavbah in prostorih uporabljali kot stanovanjski prostori, tudi po njihovi izpraznitvi uporabljati kot stanovanjski prostori (drugi odstavek 89. člena).

## 2. člen

Ta odlok začne veljati od dneva objave v »Glasniku«, uradnem vestniku okraja Ljubljana.

St.: 04/2-394-18/1-60.

Ljubljana, 5. maja 1960.

Predsednik  
Mestnega sveta:  
Marjan Jenko, l. r.

## 11.

Na podlagi 1. odstavka 22. člena in 125. člena zakona o stanovanjskih razmerjih (Uradni list FLRJ št. 16/59 in 47/59) in 9. točke 141. člena sta-

tuta okraja Ljubljana je Mestni svet Ljubljane na seji dne 5. maja 1960 sprejel

## ODLOK

**o razveljavitvi odloka o določitvi dela najemnine za poslovne prostore v stanovanjski hiši, ki je v družbenem upravljanju, ki se plačuje v občinski sklad za zidanje stanovanjskih hiš, v občinah na območju mesta Ljubljane**

### 1. člen

Razveljavi se odlok o določitvi dela najemnine za poslovne prostore v stanovanjski hiši, ki je v družbenem upravljanju, ki se plačuje v občinski sklad za zidanje stanovanjskih hiš, v občinah na območju mesta Ljubljane (»Glasnik« št. 5-3/60)

### 2. člen

Ta odlok začne veljati od dneva objave v »Glasniku«, uradnem vestniku okraja Ljubljana.

St.: 04/2-394-6/3-60.

Ljubljana, 5. maja 1960.

Predsednik  
Mestnega sveta:  
Marjan Jenko, l. r.

## DELEGACIJA MESTA LJUBLJANE ZA REDNO LETNO SKUPŠČINO STALNE KONFERENCE MEST V BANJA LUKI

Na 4. seji Mestnega sveta je bila izvoljena naslednja delegacija mesta Ljubljane za redno letno skupščino Stalne konference mest:

MARJAN JENKO, predsednik Mestnega sveta,

ING. IVO KLEMENČIČ, podpredsednik okrajnega ljudskega odbora,

IGNAC VOLJČ, predsednik Občinskega ljudskega odbora Ljubljana-Vič, in

ERNA PODBREGAR, tajnica Republiške obrtne zbornice.

# OKRAJNI LJUDSKI ODBOR

Na 20. redni seji obeh zborov okrajnega ljudskega odbora je ljudski odbor razpravjal o poročilu Sveta za delo o problemih delovne sile. Okrajni ljudski odbor je po poročilu sprejel naslednje

## zaključke in predloge:

Če primerjamo povečanje družbenega proizvoda in narodnega dohodka, ki se je v letu 1959 povečal za 14,9 % oziroma 14 % nasproti letu 1958, s povečanjem zaposlene delovne sile, ki se je povečala za 6 %, nam primerjava kaže na sorazmerno velik porast produktivnosti dela. Kljub ugotovitvi, da je večina gospodarskih dejavnosti in posameznih industrijskih strok zaposlovala osebe skladno s porastom proizvodnje, pa lahko ugotovimo, da se je v nekaterih industrijskih strokah zaposlenost nesorazmerno povečala v primerjavi s proizvodnjo. Tako je n. pr. v tekstilni industriji porasla zaposlenost za 1 % več od povečanja proizvodnje, v živilski industriji pa celo za 4 % več.

V nekaterih industrijskih obratih niso bili podzvrti vsi ukrepi za iskranje notranjih rezerv delovne sile in za boljšo organizacijo dela. Zato je potrebno v letu 1960 posvečati temu vprašanju mnogo več pozornosti, zlasti s strani organov delavske samo-

upravljanja, občinskih svetov za delo in zborov proizvajalcev.

Zaposlovanje naj bo v skladu z odnosi med posameznimi elementi družbenega plana. Novo delovno silo naj bi se zaposlovalo le v primerih ustanovitve novih obratov in novih proizvodnih kapacitet. Posebno pozornost je treba posvečati zaposlovanju takrat, kadar se uvede nov tehnološki postopek, ker se v sedanjih investicijskih programih in ekonomskih prikazih vedno poudarja zmanjšanje delovne sile, ki naj bi jo zamenjali novi stroji in druga nova proizvodna sredstva, ki omogočajo povečanje proizvodnje, dočim ostaja delovna sila v posameznih gospodarskih enotah kljub temu na isti višini.

Iz planiranega obsega zaposlenosti v letu 1960 so razvidna nekatera odstopanja v številčnem stanju delovne sile v posameznih občinah oziroma gospodarskih organizacijah in sicer iz razloga, ker v planiranem številu oseb niso zajete nekatere stranske dejavnosti kot n. pr. investicijske in projektantske grupe ter obrati družbene prehrane. Tudi niso zajeti obrati gospodarskih organizacij našega okraja, ki se nahajajo izven okrajnega območja. Občinski ljudski odbori naj v letu 1960 vskladijo zaposlovanje s sprejetim planom zaposlovanja. O vsakem odstopanju od plan-

skih postavk oziroma povečanju delovne sile naj razpravlja in sklepa občinski svet za delo oziroma zbor proizvajalcev, kajti planiran obseg zaposlovanja je vskladen z družbenim planom okraja, ki predvideva določeno povečanje proizvodnje in produktivnosti dela, delovne sile pa le ob upoštevanju proizvodnje in produktivnosti dela.

Pristojni občinski organi bi morali imeti večji vpliv na zaposlovanje. Občinski zbori proizvajalcev naj sistematično obravnavajo izpolnjevanje družbenih planov in naj pravočasno ukrepajo zoper eventualna neupravičena odstopanja in nastala nesorazmerja v pogledu zaposlovanja.

Z uvedbo socialnega zavarovanja zasebnih kmetijskih proizvajalcev bo obseg zavarovanih oseb znašal približno 95 % vsega prebivalstva.

Če vse aktivno prebivalstvo razdelimo v tri osnovne skupine dejavnosti, predstavlja v kmetijstvu in gozdarstvu 30 %, v industriji, rudarstvu in gradbeništvu 35 % in v ostalih dejavnostih 35 %. Glede na delež v tretji skupini nam sedanje stanje na eni strani lahko prikazuje višji standard, na drugi strani pa more prikazovati nepotrebno povečanje zaposlovanja v administraciji. Zato bi bilo potrebno opraviti posebne ana-

lizne v posameznih službah in ugotoviti pravilnost oziroma upravičenost ali neupravičenost teh odnosov. Kazalo pa bi tudi proučiti povečanje administracije v nekaterih gospodarskih organizacijah. Ker je povečanje administracije dostikrat posledica neustrezne mehanizacije dela v finančnih, komercialnih in administrativnih delovnih enotah, je potrebno tudi skrbeti za izboljšanje mehanizacije in modernizacije poslovanja.

Vzlic ugotovitvam o nefacionalnem zaposlovanju, ugotavljamo še vedno velike potrebe po delovni sili, zlasti po pomožni delovni sili, tehnični inteligenci in uslužbencih finančne stroke. Fluktuacija delovne sile predstavlja velik finančni izdatok za naše gospodarstvo. Z namenom preprečevanja fluktuacije je potrebno hitreje reševati stanovanjski problem, vprašanje družbene prehrane, prevozov, posvečanja večje pozornosti zaposlenim, predvsem pa uvesti v optimalnem obsegu stimulativno nagrajevanje po učinku in formirati ustrezne organe, ki bodo v gospodarskih organizacijah vodili splošno skrb za zaposlene. Gospodarske organizacije naj se v primerih, kadar jim zaposleni povzročijo škodo s samovoljno zapustitvijo dela, poslužujejo zakonite možnosti zahtevka za plačilo odškodnine. Ker je med nezaposlenimi osebami relativno največ nekvalificiranih žensk, je treba posvetiti večjo pozornost priučevanju in izobraževanju te delovne sile. Glede na ugotovitve, da je največ žensk fluktuiralo iz razloga medsebojnih odnosov, bo ponekod treba raziskati odnos do ženske delovne sile.

Ljubljanskemu zavodu za zaposlovanje invalidov in drugih oseb je uspelo zaposliti v svojih obratih in na domu pretežni del oseb, ki se želijo zaposliti. To znatno razbremeni oskrbne stroške posredovalnic za delo in pozitivno vpliva na razpoloženje posameznih oseb. Izkušnje tega zavoda je treba prenašati na vse območje okraja in povsod organizirati take oblike zaposlovanja. Treba pa se je izogibati — glede na nekatere ugotovljene poizkuse — da bi se ta dejavnost razvila v tipično gospodarsko in komercialno dejavnost.

Občinske komisije za ugotavljanje delovnih mest, ki so primerna za rehabilitacijo in zaposlitev delovnih invalidov, naj koordinirajo delo ustreznih komisij v gospodarskih organizacijah in naj smejeje rešujejo to važno družbeno vprašanje. Čigar reševanje je v veliki meri povezano tudi z analitsko ocenitvijo delovnih mest in dobro kadrovske službo v gospodarskih organizacijah.

Glede na številne organe, ki se bavijo s strokovnim izobraževanjem delavskih kadrov se ustanavlja okrajni zavod za produktivnost dela. Zaradi enotnosti sistema dela je potrebno prenesti na novo ustanovljen zavod strokovno izobraževanje iz organizacij »Delavska univerza«, »Organizator« in »Ljudska tehnika«, ki se bavijo s temi vprašanji. Zavod za produktivnost dela bi poleg izobraževalnega dela opravljal naloge s področja organizacije dela in ekonomike poslovanja. Proučuje in izdeluje naj načrte za organizacijo delovnih enot, organizacijo tehnične, komercialne, finančne in administrativne službe. Na podlagi predloženih podatkov ali strokovnega pregleda podjetij naj izdeluje ekonomske analize poslovanja z ugotovitvijo najvažnejših problemov in stavljanjem ustreznih predlogov za izboljšanje poslovanja. Izdeluje naj različne analize na podlagi opravljenega raziskovalnega dela (kot n. pr. organizacija podjetij, priprava dela, statistična kontrola kvalitete, proizvodnja, nor-



miranje, analitska ocena, sistem plačevanja in uvajanje stimulativen oblik plačevanja, kadrovska služba, analiza trga, prodaje itd.).

Analiza uporabe gospodarskim organizacijam odstopljenega dela pri plačevanju za gospodarske kadre kaže, da so gospodarske organizacije uporabljale ta sredstva tudi za namene, ki jih obstoječi zakoniti predpisi ne dopuščajo. Istočasno je ugotovljeno, da so gospodarske organizacije porabile komaj polovico odstopljenih sredstev. Sedanje stanje narekuje, da bodo gospodarske organizacije morale resneje izdelovati plane potreb po izobraževanju za delovna mesta in programe uporabe zadanih sredstev zlasti glede na okolnost, da se v letu 1960 odstopa 60 % prispevka za gospodarske kadre, ker se sredstva odstopajo z namenom povečanja produktivnosti dela.

Glede na številne izpitne komisije, ki v ljubljanskem okraju obstoje za priznavanje kvalifikacij in visokih kvalifikacij delavcev, od katerih jih le slaba polovica opravlja posle izključno za okrajno območje, je potrebno izvršiti reorganizacijo, ter za nekatere stroke in poklice prenesti to službo na občine in gospodarske organizacije.

V zvezi z obširno problematiko nižjih strokovnih šol in vajencev na splošno je potrebno skupno z organom za šolstvo obdelati to problematiko in jo predložiti kot posebno točko dnevnega reda v razpravo okrajnemu ljudskemu odboru.

Leto 1959 pomeni prelomnico v sistemu plačevanja v gospodarstvu in odločen korak naprej pri uvajanju različnih stimulativen oblik plačevanja po učinku. Predvidevanja v pripravljalnem postopku za sprejem tarifnih pravilnikov za leto 1959 so se izpolnila in je bil pričakovani rezultat v celoti dosežen. Nastali odnosi pri delitvi dohodka gospodarskih organizacij so namreč v primerjavi s predvidevanji naslednji: dohodek se je povečal za 19 % (predvideno za 10 %), čisti dohodek za 27 % (predvideno za 15 %), skladi za 23 % (predvideno za 23 %) in osebni dohodek za 28 % (predvideno za 13 %). Navedeni rezultati nam narekujejo, da je treba pričeto delo na področju nagrajevanja in analiziranja gospodarjenja še sistematičneje nadaljevati. Gospodarske organizacije naj poskrbe, da bodo sredstva iz čistega dohodka kar najbolj gospodarnostno uporabljale, sredstva, ki jih namenijo za osebne dohodke, pa pravično razdeljena v kolektivu na podlagi uspeha posameznikov. Glede na mišljenje gospodarskih organizacij, da je minimalni osebni dohodek destimulativen element za znižanje števila zaposlenih, je treba opozoriti, da minimalni osebni dohodki ne predstavljajo več stvarnih razlogov za destimulacijo, ker pomenijo glede na večanje osebnih dohodkov čedalje manjši delež od njih.

Gospodarske organizacije naj uvedejo trajno in organizirano zasledovanje produktivnosti dela.

Kljub doseženim uspehom na področju nagrajevanja je še vedno v posameznih panogah in gospodarskih organizacijah vrsta zadev, ki niso vsklajene z ekonomskimi načeli nagrajevanja. Tako je n. pr. premijski sistem v precejšnjem številu gospodarskih organizacij še vedno vezan na ozek krog vodilnih uslužbencev in bazira na finančno komercialnem uspehu, ki je premnogokrat rezultat konjunktornega položaja na tržišču in ne toliko uspeha večjega prizadevanja za kvaliteto, zmanjšanja stroškov poslovanja in usvajanja novih proizvodov. V manjšem številu primerov so določene premijske osnove

za izvršitev proizvodnih planov in se tudi iz tega razloga pojavljajo primeri oportunitizma pri sprejemanju letnih planov. Še vedno obstoji izplačevanje plač v določenih obdobjih, ki ima vse znake preteklega izplačevanja plač iz dobička, namesto da bi se vezalo izplačevanje osebnih dohodkov na dejansko dosežen uspeh v posameznih mesecih. Gospodarske organizacije naj prilagode sistem plačevanja specifičnosti svoje proizvodnje in naj dajo več poudarka individualni stimulaciji posameznega proizvajalca. Poveča naj se število premijskih upravičencev za znižanje proizvodnih in upravnih stroškov, za kvaliteto proizvodov, za novatorstvo in racionalizatorstvo. Proučiti pa je treba tudi premiranje za zmanjšanje delovnih nezdod. Pavšalno nagrajevanje celotnega kolektiva naj se popolnoma ukine.

Nesorazmerno povečanje osebnih dohodkov v nekaterih gospodarskih panogah oziroma gospodarskih organizacijah in ugotovitev, da se skladi gospodarskih organizacij niso povečali sorazmerno s povečanjem izplačanih osebnih dohodkov, nam narekuje proučitev sistema plačevanja v nekaterih gospodarskih organizacijah. Izplačani osebni dohodki so se v povprečju povečali za skoraj 24 %, v posameznih gospodarskih organizacijah pa celo do 50 %. Dejstvo, da se delitev narodnega dohodka vse bolj spreminja v korist gospodarskih organizacij in da osebni dohodki

predstavljajo največjo postavko pri delitvi narodnega dohodka, nalaga gospodarskim organizacijam in ljudskim odborom večjo odgovornost za dobro gospodarjenje.

Število delovnih nezdod je padlo pri težjih nezdodah, medtem ko se je pri lahkkih nezdodah povečalo. Gospodarske organizacije bodo morale posvečati večjo skrb varnosti pri delu. Večje gospodarske organizacije naj obvezno nameste posebnega varnostnega inženirja ali tehnika, v manjših kolektivih pa morajo določiti odgovornost strokovno tehničnega kadra za varnost pri delu ali pa naj se več malih podjetij domeni za skupnega varnostnega inženirja oziroma tehnika. Odgovorni činitelji naj uredijo že večkrat osporavano standardizacijo zaščitnih sredstev. Gospodarske organizacije, ki proizvajajo stroje, naj poskrbe za ureditev zaščitnih naprav na izdelanih novih strojih. Na gospodarske organizacije, ki izdelujejo osebna zaščitna sredstva, je treba vplivati za izboljšanje kvalitete in za razširitev izdelave osebnih zaščitnih sredstev.

Ker v mnogih primerih nastanejo delovne nezdode in tudi poklicna obolenja zato, ker zaposleni nočejo uporabljati predpisanih osebnih zaščitnih sredstev, bo treba poskrbeti, da se taki primeri ne bodo več dogajali. Organi, ki obravnavajo investicijske programe, naj pazijo, da se v investicijskih programih za novogradnje in rekonstrukcije predvidijo

varnostne naprave. Ze več let uveljavljeno nagrajevanje delovnih kolektivov, ki so dosegli pomembnejše uspehe v pogledu zdravstveno-tehnične zaščite pri delu, je treba spremeniti in naj o takem nagrajevanju odločajo predvsem pristojni organi občinskih ljudskih odborov. Varnost pri delu še vedno ni uvedena kot predmet v strokovnih šolah; to vprašanje pa bo le treba rešiti, ker nam analize delovnih nezdod kažejo, da je nepoučenost močan činitelj med vzroki nezdod pri mladih delavcih.

Gospodarske organizacije naj organizirajo kadrovske službe, ki bo zajemala vse vanjo spadajoče službe in naj poskrbe za izobraževanje oseb, ki bodo to službo vodile, ker je kadrovska služba po svojem pomenu enakovredna drugim važnim službam v gospodarskih organizacijah.

Člani okrajnega sveta za delo naj v svojem območju sistematično sodelujejo z občinskimi sveti za delo. Za uspešno izvršitev vseh navedenih nalog pa je potrebno tudi, da občinski ljudski odbori posvetijo več pozornosti in dajo več poudarka tožadnim nalogam upravnih in družbenih organov za delo.

Občinski ljudski odbori naj razpravljajo o teh zaključkih in predlogih in naj ugotovijo, kakšno je stanje v tem pogledu na njihovem občinskem območju, potem pa naj sprejmejo ustrezne sklepe za nadaljnje delo.

# OBČINSKI LJUDSKI ODBORI

## OBČINA VRHNİKA

265.

Na podlagi 106. člena zakona o proračunih in o finansiranju samostojnih zavodov (Uradni list FLRJ št. 52/59) in 28. člena statuta občine Vrhnika je občinski ljudski odbor Vrhnika na seji občinskega zbora in na seji zbora proizvajalcev dne 14. aprila 1960 sprejel

### ODLOK

o ustanovitvi sklada za komunalne potrebe družbenega standarda na območju občine Vrhnika.

#### 1. člen

Ustanovi se sklad za komunalne potrebe družbenega standarda za območje občine Vrhnika (v nadaljnjem besedilu sklad).

S sredstvi sklada se financirajo komunalne potrebe družbenega standarda, ki imajo pomen za vso občino.

Sredstva, ki se v ta namen dajejo iz sklada, ni treba vračati.

#### 2. člen

Sklad je pravna oseba.

Za obveznosti sklada jamči ustanovitelj.

#### 3. člen

Sklad upravlja upravni odbor.

Upravni odbor sestavlja 5 članov.

Člane upravnega odbora imenuje za dobo 2 let ustanovitelj, in sicer najmanj 3 člane izmed članov ljud-

skega odbora, ostale člane pa izmed komunalnih strokovnjakov in javnih delavcev.

Upravni odbor izbere izmed sebe.

#### 4. člen

V sklad se stekajo:

- del občinskih proračunskih sredstev, ki je določen vsako leto z družbenim planom občine;
- dotacije;
- obresti sredstev sklada;
- posojila;
- darila.

#### 5. člen

Za zadeve sklada je pristojen svet za komunalne in gradbene zadeve.

Administrativno delo za sklad opravlja pristojni upravni organ občinskega ljudskega odbora.

#### 6. člen

Sklad ima rezervno.

Skupna rezerva mora znašati največ 10 % vsakoletnih planiranih sredstev sklada. To višino mora rezerva doseči v petih letih.

Koliko se vsako leto vloži v rezervno, da doseže določeno višino, določijo pristojni svet občinskega ljudskega odbora na predlog upravnega odbora sklada.

#### 7. člen

Upravni odbor sklada sestavi finančni načrt sklada po smernicah

pristojnega sveta občinskega ljudskega odbora.

Natančnejše razmerje ustanovitelja do sklada določi ustanovitelj sklada s pravili.

#### 8. člen

Ta odlok velja od dneva objave v »Glasniku«, uradnem vestniku okraja Ljubljana.

Štev.: 03/1-01-33/1-60.

Dne 14. aprila 1960.

Predsednik  
občinskega ljudskega odbora  
**Janez Brenčič, l. r.**

## VSEBINA

Poročilo o načelih urbanistično ureditve in izgradnje stanovanjskih in poslovnih stavb v območju Ljubljane.

10 Odlok o pooblastitvi občinskih ljudskih odborov občin na območju mesta Ljubljane za izdajo predpisov s področja stanovanjskih razmerij in o oddajanju poslovnih prostorov v najem.

11 Odlok o razveljavitvi odloka o določitvi dela najemnine za poslovne prostore v stanovanjski hiši, ki je v družbenem upravljanju, ki se plačuje v občinski sklad za zidanje stanovanjskih hiš v občinah na območju mesta Ljubljane. Delegacija mesta Ljubljane za redno letno skupščino Stalne konference mest. Zaključki in predlogi k poročilu Sveta za delo.

265 Odlok o ustanovitvi sklada za komunalne potrebe družbenega standarda občine Vrhnika.



## OKRAJNI LJUDSKI ODBOR

### 21. seja obeh zborov okrajnega ljudskega odbora, dne 6. maja 1960

Poročilo o delu okrajnih in Okrožnega sodišča na področju Okrožnega sodišča v Ljubljani

Predsednik okrožnega sodišča Jože Pernuš je na 21. seji obeh zborov podal naslednje poročilo:

Tovarišice in tovariši ljudski odborniki! Predvsem čutim dolžnost, da se v imenu vseh sodišč ljubljanskega okraja zahvalim ljudskemu odboru, da je z razumevanjem sprejel našo pobudo ter bo danes obravnaval problematiko sodišč na svojem področju. Zdi se mi izredno koristno in potrebno, da pred takim forumom iznesemo svoja gledišča in stališča, da opozorimo na probleme, ki jih sodišča v svojem delu opažajo, da slišimo potrditve ali kritiko svojega dela, z eno besedo, da bi se tu vskladili in razjasnili da bi se tu vskladili in razjasnili eventualno različni pogledi in ocen ne nekaterih družbenih dogajanj in problemov, kakor tudi uporabe prisilnih sodnih ukrepov v presoji konkretnih zadev.

Poročilo, ki vam je bilo dostavljeno, vas je informiralo o organizaciji in delu sodišč ljubljanskega okraja, vsebuje pa tudi precej problemov, s katerimi so prišla v svojem delovanju sodišča v stik.

Dovolite, da k temu poročilu pripomnim še nekaj misli. Pri organizaciji rednih sodišč se moramo seveda najprej vprašati, ali je mreža sodišč v našem okraju primerna ali ne. Če skopi podatki poročila po mojem mnenju jasno potrjujejo, da je mreža rednih sodišč v ljubljanskem okraju zelo pomanjkljiva. Predvsem velja to za območje okrajnega sodišča v Ljubljani, ki danes obsega teritorij občin Ljubljana-Center, Lj.-Bežigrad, Lj.-Siška, Lj.-Sentvid, Lj.-Crnuč, Lj.-Vič, Lj.-Rudnik, Lj.-Moste, Lj.-Polje, Dobrova, Vrhnika, Logatec, Medvode in Litija. To sodišče obsega nedvomno prevelik teritorij, zato bi bilo nujno ustanoviti še nekatera okrajna sodišča na tem območju. Zelo jasno je, da bi bilo treba čimprej ustanoviti sodišče na Vrhniki in v Litiji, zdj se mi pa, da bi bilo treba premisliti, ali ne bi bilo koristno ustanoviti sodišče tudi za občini Sentvid in Medvode v enem od občinskih centrov, kakor tudi za Moste, oziroma Polje. Pri ustanavljanju novih okrajnih sodišč ne gre samo za neko razbremenitev oziroma decentralizacijo okrajnega sodišča v Ljubljani, temveč predvsem zato, da je pri tako velikem sodišču nemogoče, da bi sodniki in porotniki bili seznanjeni z družbenimi dogajanjmi v oddaljenejših krajih, da torej niso vedno na tekočem z življenjem v posameznih občinah zaradi prevelike oddaljenosti. Ni namreč vseeno za oceno nekega dejanja ali rešitve pravnega spora, v kakšnih okoliščinah, oziroma kje se je dogodil,

kot n. pr. samovoljni poseg v stanovalniško pravico drugega državljanca ima v ljubljanskih občinah lahko precej drugačno oceno družbene nevarnosti, kot n. pr. v Gabrovki ali Loški dolini in podobno.

Drugi razlog, ki je mogoče še važnejši, pa je v tem, da imajo danes sodišča bistveno spremenjeno funkcijo. V prvem obdobju v teku NOB in še nekaj let po osvoboditvi je bil poudarek pri delu sodišč na kazenskem sodstvu kot sredstvu skupnosti za borbo proti sovražnim nameram, ki so imele za cilj zrušiti ljudsko oblast ali brezuspešiti njene ukrepe in se je tako v pretežni meri bolj uveljavljalo načelo generalne preprečitve ter je bilo civilno sodstvo v ozadju. Sodstvo je bilo tedaj povsem pravilno usmerjeno predvsem v zaščito novega socialističnega pravnega reda, družbene lastnine ter njihovih nosilcev. V sedanjem času pa so v spremenjenih družbenih pogojih tudi naloge sodstva precej drugačne. Težišče sodobnega delovanja se je v skladu z vsemi našimi družbenimi ukrepi preneslo na zaščito pravic državljanca, kar se kaže v povečanju dela v civilnem sodstvu, v kazenskem pa v tem, da stopa vedno bolj v ozadje, čeprav ga je seveda še treba upoštevati, zastraševalni namen kazni kot glavno vodilo pri kaznovanju, v ospredje pa stopa vzgojna funkcija kazni. Zaradi tako spremenjenih funkcij sodstva pa je seveda potrebno, da se omogoči državljanom, da lahko pri sodiščih čim laže dosejajo zaščito svojih pravic, kar pomeni, da je treba sodišča približati ljudem.

V tem pogledu je treba upoštevati tudi sedanje razprave o reorganizaciji sodstva. Več ali manj prevladuje stališče, naj bi okrajna sodišča bila sodišča prve stopnje, pri katerih se bodo obravnavale skoraj vse zadeve tako, da bi okrajna sodišča nastopala kot prvostopna sodišča bolj v izjemnih primerih. Tendence gre torej v smeri krepitve okrajnih sodišč, kar je nedvomno v skladu z razvojem našega komunalnega sistema.

Res je sicer, da zavira razrešitev mreže sodišč predvsem pomanjkanje materialnih sredstev v posameznih občinah, vendar se mi zdi, da ponekod tudi ni dovolj resnih naporov za ustanovitev novega sodišča, ker se sodstvo še ne smatra kot del komunalnega dogajanja, čeprav volivci postavljajo od časa do časa vprašanje ustanovitve sodišča na zborih volivcev.

Kadrovsko stanje na sodiščih ljubljanskega okraja postaja vedno

bolj vznemirljivo tako glede stalnih sodnikov kot glede administracije.

V administraciji je izredno velika fluktuacija uslužbencev, posebno še v Ljubljani, saj je n. pr. pri okrožnem sodišču v Ljubljani odšlo v letih 1955 do 1960 povprečno po tretjino administrativnih uslužbencev, ki so bili vpeljani v svoje delo. Isto stanje je pri okrajnem sodišču v Ljubljani, dočim je situacija pri ostalih okrajnih sodiščih nekoliko boljša, čeprav ne zadovoljiva.

Tudi stalni sodniki so začeli odhajati na druga delovna mesta. Tako je pri okrožnem sodišču v Ljubljani v letu 1959 in 1960 do danes podalo ostavke 7 sodnikov od skupno 28, pa tudi pri okrajnih sodiščih so bili posamezni primeri ostavk na službeno mesto sodnika.

Vzroki za tako fluktuacijo na sodiščih je premalo stimulativno nagrajevanje, pomanjkanje perspektive, da bo uslužbenec dobil stanovanje in sorazmerno velika obremenitev z rednim delom ob istočasni prepovedi v bistvu vsakršnega honorarnega dela. Situacija je danes taka, da se nam lahko zgodi, da bomo ob koncu leta ostali na posameznih sodiščih s popolno nezadostno zasedbo sodnikov, ali pa celo brez sodnika. Rednega priliva na okrajna sodišča preko pripravniške službe še letos ne moremo pričakovati, saj bo delalo strokovni sodniški izpit samo pet kandidatov, akcija za pridobitev pravnikov s potrebno kvalifikacijo od drugod pa je bila vsaj do sedaj za okrajna sodišča popolnoma brezuspešna.

Omeniti moram še poseben položaj uslužbencev in sodnikov okrajnih sodišč. Nastavitveni organ za te uslužbenec je namreč Državni sekretariat za pravosodno upravo LRS in bi potem to bili republiški uslužbenci, finansiranje okrajnih sodišč pa je v celoti — torej tudi glede personalnih izdatkov — na okraju ter bi s te strani bili to okrajni uslužbenci. Ta nejasen status vodi do tega, da niti ljudski odbori, niti republiški organi teh uslužbencev ne pojmujemo kot svoje uslužbenec, posebno kadar jim je treba nuditi kake ugodnosti, ki jih dajejo drugim svojim uslužbencem, kot n. pr. stanovanja, uporabo počitniških domov itd. Tudi ni pri okrajnem ljudskem odboru nobenega posebnega organa, ki bi zastopal sodišča, na primer ob sprejemanju proračuna itd. Temu primerno so tudi predračuni posameznih sodišč zelo skromni in onemogočajo boljše tehnično opremo sodne administracije.

V poročilu so navedene predvsem kritične pripombe na delo posameznih sodnikov porotnikov. Ne bi bilo

prav, če bi iz tega zaključili, da porotniki ne odigrajo svoje družbene vloge. Nasprotno, ravno porotniki predstavljajo tesno vez našega sodstva z ljudstvom, oni so bistveni element socialistične demokracije v sodstvu poleg volilnosti stalnih sodnikov. Pa tudi v konkretnem delu so porotniki kot polnopravni sodniki garancija, da se sodna služba ne birokratizira, da se zadeve rešujejo čimbolj v skladu z družbenim razvojem in ne le s stališča pravnega formalizma. Seveda pa je tu izredno važen dober kadrovski sestav porotnikov, ki naj bodo predvsem družbeno razgledani državljanji, ki bodo znali najti v konkretnih primerih zakonita progresivna stališča in ukrepe. Zato se mi zdi prav, da je poročilo omenilo nekatere negativnosti v delu sodnikov porotnikov, ki pa jih seveda ne bi smeli generalizirati, temveč vzeti le kot opozorilo pri ponovnih volitvah porotnikov.

Izredno veliko delo opravijo sodišča danes še vedno na tako imenovanih uradnih dnevih na sedežu ali izven sedeža sodišč v dajanju pravne pomoči državljanom. Zaradi izpada notariata, pomanjkanja odvetnikov, ki jih na primer na območju okrajnega sodišča na Rakeku in Grosupljem sploh ni in kjer ljudski odbori še niso organizirali nobene forme pravne pomoči, prihaja vedno več strank na sodišče po pravno pomoč ne samo v sodnih, temveč tudi v upravnih in drugih zadevah. Potrebno bo, da se izvrši glede tega preokret, da se organizira pravna pomoč izven sodišč in da se tako sodiščem bolj omogoči, da delajo tisto, kar so dolžna, t. j. da se bavijo s sodstvom.

Čeprav ne spada v organizacijsko problematiko sodišč, pa vendar moram spregovoriti nekaj besed tudi o poravnalnih svetih, za katere ustanovitev je izšla pobuda s strani sodišč, ki so jo nato uredili ljudski odbori in politične organizacije. Če podatki poročila nedvomno kažejo, da se je inštitut poravnalnih svetov v kratkem času močno usidral med ljudmi in odigral pomembno vlogo pri zboljšanju odnosov med državljanji. Dosedanja praksa je pokazala, da so najboljši tisti poravnalni sveti, ki so bili izvoljeni na zborih volivcev, ker so se tam volili ljudje velikega družbenega ugleda, s široko razgledanostjo in življenjskimi izkušnjami. Ti državljanji so namreč pravilno usmerjali delo svetov na poravnavanje strank, na izglajevanje medsebojnih odnosov, ne pa na razsojanje posameznih sporov, kar seveda ne spada v okvir poravnalnih svetov. Seveda je že danes očitno, da je mreža poravnalnih svetov v nekaterih občinah prešibka ter jo bo treba čimprej razširiti tako, da bo vsaj vsaka stanovajska skupnost v mestih in vsak krajevni odbor na podeželju imel svoj poravnalni svet. Napačno bi bilo, če bi poravnalne svete gledali le kot sredstvo za razbremenitev sodišč, temveč jih je treba gledati predvsem kot nov družbeni organ, ki ima nalogo, da v določeni meri prevzema nekatere funkcije pravosodja, pred-



vsem pa, da odpravlja ostanke zaostale miselnosti in pomaga k hitrejšemu razvoju socialističnih družbenih odnosov.

Dovolite mi, da preidem na nekatere probleme sodstva.

Obremenitev sodišč ne pada, temveč še vedno narašča, pri čemer je treba upoštevati še dodatno obremenitev sodnikov kot predsednikov volilnih komisij, komisij za nacionalizacijo, pristojnosti sodišč v stanovanjskih predpisih itd. Če pri takem stanju lahko ugotovimo, da so sodišča v kazenskih zadevah ob koncu leta 1959 imela povprečno nerešenih zadev 1,5 mesečnega pripada, civilnih zadev pa v povprečju 2,5 mesečnega pripada, potem smatram to stanje v splošnem kot zadovoljivo, saj praktično zaostankov v kazenskem sodstvu ni, v civilnem pa so v nekoliko večji meri le pri okrajnem sodišču v Ljubljani in pri okrajnem sodišču. Seveda pa to povprečje še ne pomeni, da so najstarejše zadeve stare 2,5 meseca, temveč so na sodišču še posamezne zadeve, ki trajajo izredno dolgo, pa tudi po nekaj let. Nekatere imajo za dolgo trajanje objektivno utemeljenost, ker n. pr. ni najti obdolženca, ali je priča v inozemstvu, ali je kak drug procesni zadržek, pri nekaterih pa ni najti nobenega utemeljenega razloga za zavlačevanje postopka ter je le neodločnost sodnika vzrok dolgotrajnemu postopku.

Državljeni običajno zamerjajo sodiščem, da postopek traja predolgo. V večini primerov to ne drži, stranke pač menijo, da se da neko zadevo rešiti kar čez noč, ker ne poznajo zakonitih rokov postopkov, ki so garancija sodnemu postopku. Moje mnenje je še celo, da nekateri sodniki prehitro odločajo na škodo kvalitete sojenja in da bi bilo treba včasih na prvi stopnji mogoče dalj časa stvar razčiščevati in izdati kvalitetnejšo odločbo. Zdi se mi, da moramo vedno bolj dati poudarek kvaliteti sojenja, pa čeprav bi to šlo navidezno nekoliko na škodo hitrosti. Navidezno pravim zato, ker kvalitetna prva sodba vzdrži vsako pritožbo in ni razveljavljena, zaradi česar je postopek v bistvu hitrejši. Sprejdi navedena sprememba funkcij sodišča nam nalaga razvoj v tej smeri.

Odločbe sodišč imajo nedvomno med državljani veliko avtoriteto. Pravilno pojmovana neodvisnost sodstva je dovela do tega, da so prenehale v bistvu vse posredne ali neposredne intervencije družbenih organov v korist ene ali druge stranke. Kljub temu pa je opaziti, da skušajo sedaj posamezni državljani vplivati na sodnike in tudi na porotnike preko znancev ali sorodnikov, nekateri pa skušajo prikazovati v krajih izven sodišča, da se jim je napravila krivica zavestno s strani poedinih sodnikov. Take zadeve niso za sodnike samo neprijetne, temveč tudi skrajno žaljive, saj v bistvu predstavljajo dvom v njegovo objektivnost, kar je gotovo najtežji očitek sodniku.

V kazenskem sodstvu razlikujemo dve vrsti delovanja sodišč:

1. pripravljalni postopek, ki se vrši v obliki poizvedb ali preiskave, za kar imamo na okrajnem sodišču poseben oddelek oziroma službo, dočim pri okrajnih sodiščih poizvedbe in obravnave vrši skoraj povsod isti sodnik.

2. obravnavanje obtožbe na glavni obravnavi, kjer se vrši kazensko sodstvo v ožjem smislu.

V pripravljalnem postopku smo izvršili v našem okraju v zadnjih

letih bistveni preokret s tem, da so sodišča prevzela ca. 90% vseh preiskav in poizvedb zoper znane osumljence in da so organi notranjih zadev udeleženi v pripravljalnem postopku kot formalni poizvedovalni ali preiskovalni organi le še v sorazmerno majhnem odstotku v stvareh, v katerih oni laže in bolje izvrše preiskovanje, ker razpolagajo s tehničnimi pripomočki, kot so to razne evidence, tehnična sredstva, mednarodna povezanost ž. Interpolom« itd. To pa pomeni, da se organi tajništva za notranje zadeve lahko veliko več bavijo z odkrivanjem kaznivih dejanj in storilcev in menim, da je eden od vzrokov tudi to, da se v preteklih letih relativno zmanjšuje število ne odkritih storilcev kaznivih dejanj. Seveda zahteva efikasnost poslovanja pri sodiščih tudi operativno delo na terenu, hitro reagiranje in ukrepanje, skoncentriranost opravil itd. To nam je prineslo nedvomno uspehe in se je preiskovalna služba na okrajnem sodišču afirmirala, dočim še tega ne moremo povsem trditi za poizvedbe pri sodišču zato, ker se na poizvedovalna dela prenaša sistem dela, ki je udomačen na drugih oddelkih sodišča, na drugi strani pa tudi zaradi pomanjkljivih materialnih možnosti sodišč (prometna sredstva, magnetofoni, majhna budžetska sredstva itd.), kakor tudi zaradi premajhne izkušnosti kazenskih sodnikov okrajnih sodišč, ki so po večini še zelo mladi in brez večje prakse.

Pri kazenskem sodstvu v ožjem smislu, to je pri presoji kaznivih dejanj nam statistični podatki sodišč kažejo na prvi pogled nekoliko vznemirljivo sliko, da je kriminaliteta v območju ljubljanskega okrajnega sodišča v porastu. Ta porast obarvnanih zadev znaša pri okrajnih sodiščih 2,5%, pri okrajnem sodišču pa celo preko 20%. Vendar bi bil tak zaključek v dvigu kriminalitete v letu 1959 po mojem mnenju preuranjen. Res je sicer, da so imela sodišča v letu 1959 večji pripad kazenskih zadev, toda vsa dejanja se niso izvršila v tem letu, temveč velik procent še prejšnja leta. Razen tega lahko govorimo ob tem povečanem pripadu predvsem v boljšem odkrivanju kaznivih dejanj, o ostrejšem čutu prijaviteljev, od katerih je bilo še tudi gospodarskih organizacij precej, kaj je kaznivo dejanje, in pa o tem, da se danes ob vedno bolj urejenih prilikah v gospodarskih organizacijah marsikaj, kar se je poprej lahko zamaskiralo z raznimi manipulacijami, danes kaže v jasni luči kriminalnosti. Poleg tega je treba upoštevati, da naraščajo izredno kazniva dejanja, storjena v javnem prometu, kar je nedvomno posledica zvišanega prometa na naših cestah in baš ta kazniva dejanja so povzročila, da je bil povečan pripad v letu 1959 pri naših sodiščih.

Značilno za kriminaliteto pri nas je to, da imamo pretežno večino tako imenovanih lažjih kaznivih dejanj, kot so to lahke telesne poškodbe, kazniva dejanja zoper čast, majhne priložnostne tatvine, prometni delikti brez hujših posledic in podobnih deliktov. Veliko večino teh kaznivih dejanj pravzaprav ne bi smeli smatrati za pravi kriminal. Številnost teh dejanj je pogojena z vedno večjo prometno in gospodarsko razvitostjo v naši republici, hitrejšim tempom življenja, težjimi stanovanjskimi problemi itd. Gotovo baš ta kazniva dejanja kažejo ne samo, kje je polje dela naših poravnalnih svetov, temveč tudi, kje

je treba uvajati socialistične humane odnose med ljudmi ali drugače povedano: treba je zdraviti in izboljšati ter vplivati, da bodo naše stanovanjske skupnosti, politične organizacije in oblastni organi na razne načine odpravljali vzroke, ki vodijo k takim kaznivim dejanjem.

O posameznih vrstah kaznivih dejanj poročilo dovolj obširno govori. Treba pa je poudariti izredno razveseljivo dejstvo, da pripad zadev o kaznivih dejanjih zoper ljudstvo in državo, torej tako imenovanega političnega kriminala z izjemo poedinih primerov, praktično v letu 1959 ni bilo in da upada pripad kaznivih dejanj zoper narodno gospodarstvo.

Povečal se je pripad zadev o kaznivih dejanjih zoper splošno varnost ljudi in premoženja, zoper življenje in telo, zoper osebno dostojanstvo in moralo, zoper družbeno in zasebno premoženje in zoper uradno dolžnost.

Med kaznivimi dejanji zoper splošno varnost ljudi in premoženja je največ dejanj storjenih pri tako imenovanih prometnih nesrečah na javnih cestah. Porast teh kaznivih dejanj je nedvomno posledica močnega povečanja prometa, ki skokovito narašča iz leta v leto. Cestni promet ni samo kvantitativno porastel, temveč se mu je tudi močno povečala brzina, zaradi izboljšav cest in vozil. Hitrejši prevoz pomeni pomemben gospodarski faktor, vendar tudi povečanje nevarnosti, kar bi nujno moralo voditi k večji disciplini udeležencev v prometu. Bistveno vprašanje varnosti prometa je, s kakšnimi sredstvi zagotoviti primerno hitro, a varen promet. V tej smeri bi morali iti tudi napori pravosodnih organov, v tej smeri bi morali ukrepi sodišč vplivati predvsem vzgojno na državljane. Vendar pri presoji konkretnih zadev po mojem mnenju sodišča preveč šablonsko uporabljajo našo prometno zakonodajo, ki je v precej primerih že zastarela in pa pomanjkljiva. Razen tega tudi režim na posameznih cestah ni dovolj jasno in precizno urejen. Premalo se izločajo iz prometa osebe, ki niso dovolj prilagodljive povečanemu prometu bodisi zaradi somatične ali psihične pomanjkljivosti. Poseben problem v Ljubljani in bližnji okolici predstavljajo kolesarji, ki že s svojo množičnostjo pomenijo povečanje nevarnostnih situacij. Izredno nujna je zahteva po kolesarskih stezah, ker bi v nasprotnem primeru vsaj pri vpadnicah v mesto bilo nujno omejiti brzino vsem uporabnikom ceste na daljše relacije, kot n. pr. Skofljice, Brezovice, Domžal, Medvod proti Ljubljani. Pri obravnavanju teh dejanj sodišča in pravosodni, oziroma poizvedovalni organi dovolj dobro raziščejo objektivne okoliščine, premalo poglabljeno pa subjektivne, razen vinjenosti in predkaznovanosti. Zelo redko se raziskujejo, ali je obdolženec že bil zaradi prometnih prekrškov upravno kaznovan, njegovo predhodno obnašanje na cesti in po dejaniu ali je bil v povinjenem stanju, kakšna je njejeva splošna zmogljivost koncentracije in reagiranja itd. Ravno te okoliščine pa so take, ki kažejo družbeno nevarnost storilca.

Pri kaznivih dejanjih zoper življenje in telo poročilo naveda, da je število težkih dejanj, t. i. ubojev in hudih telesnih poškodb tudi v letu 1959 ostalo številčno skoraj na isti višini kot prejšnja leta. Večina kaznivih dejanj iz tega poglavja kazenskega zakonika predstavljajo lahke telesne poškodbe, katerih sto-

rili so v veliki meri delavci. Velikemu delu teh dejanj botruje alkohol. Pri najtežjih vrstah teh kaznivih dejanj, ki so se zgodile v našem okraju, se je ugotovilo, da so storilci bili neprištevne osebe. V mislih imam posebno tragična dogodila na polikliniki in v Kočevju. Taka dejanja nam kažejo nujno potrebo po posebnem zavodu za psihopatske osebe, ki predstavljajo latentno nevarnost tovrstnih dejanj. Po podatkih psihiatrov in tajništva za notranje zadeve je v našem okraju nekaj sto takih oseb, ki bi jih bilo treba hospitalizirati, vendar nimamo takega zavoda.

Nadalje tudi nimamo zavoda za zdravljenje alkoholikov, čeprav je vedno večja udeležba alkoholiziranih storilcev, posebno pri preje navedenih vrstah kaznivih dejanj. Poleg uporabe zdravljenja v zavodu bi se bilo treba boriti proti pretiranemu uživanju alkohola z vsemi družbenimi silami na razne načine. Primeren dvig standarda, kulturno prosvetno in telesno vzgojno udejstvovanje, bi lahko v precejšnji meri odvrčalo ljudi od alkoholizma. Ni ravno težko najti razloga, da so pri telesnih poškodbah v veliki meri udeleženi ravno gradbeni in drugi sezonski delavci, ki živijo včasih v prav primitivnih razmerah in ki vidijo edino možnost razvedrila le v obisku gostiln.

Vznemirljiv porast kaznivih dejanj zoper osebno dostojanstvo in moralo kaže povečanje kaznivih dejanj posilstev. Tudi tu so v veliki večini storilci bili v alkoholiziranem stanju.

Med kaznivimi dejanji zoper uradno dolžnost so v porastu najnevarnejše oblike teh dejanj, t. j. poneverbe in v zvezi z njimi seveda tudi ponarejanje listin, da se te poneverbe zakrijejo. Tu imamo opraviti z velikim številom povratnikov in naše gospodarske organizacije premalo pazijo komu zaupajo denarno poslovanje ter tako pravzaprav same omogočajo, odnosno olajšujejo tako povratništvo. Nadalje si ne smemo zapirati oči pred primeri korupcije v upravnih organih ljudskih odborov, kateri so bili v zadnjih nekaj letih odkriti v precejšnjem številu občin našega okraja. Vse to nalaga določeno budnost in organiziranje nadzorstva nad delom ljudi, ki delujejo na takih odgovornih delovnih mestih.

Kar se tiče izrekanja konkretnih kazni in drugih prisilnih sodnih ukrepov je v poročilu navedeno, da sodišča skušajo uveljaviti v tej kaznovalni politiki čimbolj načelo individualizacije kazni. To načelo seveda pomeni prav nasprotno stališče od tistega, kar se večkrat prigovarja sodišču, češ da sta dva storilca poneverila n. pr. po 100.000 din, a sta dobila zelo različne kazni. Načelo individualizacije kaznovanja namreč pomeni, da se pri kaznovanju mora upoštevati ne samo objektivne okoliščine kaznivega dejanja in posledice le tega, temveč tudi in to v vedno večji meri, subjektivne okoliščine storilca. Če pa upoštevamo vse to, potem enakih kaznivih dejanj z enako družbeno nevarnostjo dejanja in storilca pravzaprav ni in je potreba, da se tudi pri kazni odraža različnost stopnje družbene nevarnosti dejanja in storilca. Zato je pravzaprav proti smislu našega zakona in nepravilno, če dobe za enakovrstna kazniva dejanja vsi storilci enako kazen, ker se pri tem prav nič ne upoštevajo subjektivne momente, ki pa so po naših zakonitih predpisih pri odmeri kazni ravno tako odločilni kot objektivne okoliščine. Iz tega vidika



smatram, da sodišča še preveč odmerjajo enake kazni, temveč da bi morali iti veliko bolj smelo na individualizacijo kaznovanja, tako da bi za hujše primere kaznivih dejanj ob večji družbeni nevarnosti storilca odmerjali hujše kazni, ob manjši družbeni nevarnosti storilca pa včasih tudi veliko blažje kazni. Nadalje se pri kaznovanju politiki v določeni meri še vedno kaže premajhno upoštevanje glavne dobrine človeka, t. j. njegove telesne integritete in se napad na človekovo telo še vedno pojmuje kot manjše družbeno zlo, kakor pa protipravni odvzem neke večje količine družbenega dejanja ali drugih predmetov.

Čeprav mladinski kriminal v našem kraju ne predstavlja nek hujši družbeni problem, kot je to v nekaterih drugih državah, pa vendar ne bi smeli na lahko preiti preko njega, posebno ko nam kaže statistika v letu 1959 sorazmerno povečanje števila pripada kaznivih dejanj mladoletnikov. Res je sicer, da je večina tega kriminala v tatvinah, v telesnih poškodbah, prometnih nezgodah in moralnih deliktih, vendar imamo v letu 1959 tudi štiri primere ropov in nekaj težkih primerov posilstev. Razen tega se sorazmerno več število mladoletnih povratnikov pri kaznivih dejanjih, ki jih store. Iz tega bi bilo izključiti, da naši zavodi, v katerih vzgajamo mladoletnike, prisilno, t. j. po odredbi varstvenega organa ali sodišča, niso vedno dali tistih rezultatov, ki smo jih pričakovali.

Novelirani kazenski zakonik je uveljavil povsem drug način tretiranja mladoletnikov, ki so storili kazniva dejanja. Načelo je, da se mladoletnike ne kaznuje, da se jim izrekajo le vzgojni ukrepi. Zakon je dal vrsto teh vzgojnih ukrepov, ki pa še niso mogli zaživeti, ker ali ni takih domov, ali pa še ni organiziran nadzor. Ravno sedaj smo v prehodnem obdobju, ko stare določbe ne veljajo več, novih pa ne moremo uporabljati, ker še niso ustvarjeni pogoji. To povzročajo sodišču preglavice, ker lahko uporablja le relativno malo število možnih ukrepov, praktično pa le tri, in sicer: ukor, oddaja v vzgojno poboljševalni dom in mladoletniški zapor. Oddaja v disciplinski center in v strožje nadzorstvo skrbstvenega organa pravzaprav še ne morejo sodišča uporabljati, ker še ni izdan republiški zakon in ker še niso izvršene potrebne priprave za ta ukrep. Enako je z izročitvijo mladoletnika zaradi strožjega nadzorstva drugi družini, ker je težko dobiti tako družino, ki bi bila pripravljena in usposobljena za to nalogo in bodo morali socialni delavci oziroma organ socialnega skrbstva vedno predhodno pripraviti pogoje za izrek tega ukrepa. Oddaja v vzgojni dom se pravzaprav ne more izvršiti, ker je za naše območje na razpolago le vzgojni dom za moško mladino v Logatcu, ki je prenapolnjen, zaradi česar za določeno dobo ne bo mogel nikogar več sprejeti.

Posebno kritično je stanje zaradi pomanjkanja doma za defektne mladoletnike. Takšen dom je nujno potreben in je v zakonu predviden za hospitalizacijo psihopatskih in debilih mladoletnikov. V praksi imamo precejšnje število takih mladoletniških osebnosti, pa ne vemo kam z njimi. Bolnica za duševne bolezni takih mladoletnikov ne sprejema in tudi sicer ne bi bilo primerno, da se jih odda v njo. Ker drugih zavodov ni, jih sodišča puščajo na svobodi, čeprav so takšni mladoletniki nevarni za svojo okoli-

co. Nedvomno pa je, da taka mladina ne spada v vzgojne zavode ali v vzgojnopoboljševalni dom med zdravo mladino, čeprav so bili tudi takj primeri. Novi predpisi zakona glede mladoletnikov pomenijo usvajanje naprednih humanih gledišč pri obravnavanju mladoletnikov v kazenskem postopku in so doprinos naše družbe za uspešnejše zatiranje in preprečevanje pojavov mladinskega prestopništva. Vendar bi bilo za uspešno delo sodišče in ostalih organov, ki sodelujejo pri zatiranju tega prestopništva nujno potrebno, čimprej izvesti vse ukrepe, ki jih določa zakon in ustvariti vse materialne in druge pogoje, ki so potrebni za realizacijo predpisov. Zlasti je potrebno čimprej izdati republiški zakon o uporabi ukrepov strožjega nadzorstva po starših ali skrbstvenem organu in o ureditvi disciplinskih centrov, usposobiti socialno varstvo in kadre za to delo in ustanoviti potrebne zavode za mladoletnike.

Vedno večji porast pravnih zadev na domala vseh sodiščih našega okrožnega sodišča kaže, da se državljeni v vedno večji meri poslužujejo sodišča kot sredstva zaščite njihovih pravic.

Na okrožnem sodišču v pretežni meri pripadajo statusne zadeve t. j. razvezne in očetovske pravde. Pri razvezah je ugotoviti v teku zadnjih let ustaljenost pripada okrog 1000 na leto. Vzroki za razveze so sicer v poročilu navedeni, vendar moramo pripomniti, da so to večkrat le formalni razlogi, ki jih stran-ki navajata na sodišču, dočim so globlji, osnovni razlogi razbitja zakonske zveze ostali prikriti sodišču. Ni skoraj tudi več nepremišljenih razveznih pravnih, ko zakonec vloži na hitro tožbo, temveč so skoraj redno tožbe vložene šele tedaj, ko je zakon dejansko že v razpadu ali pa je že razpadel. Težko vprašanje vsake razveze so otroci, ki so tudi velikokrat dejanska žrtev razbitega zakona.

Pri očetovskih pravnih je opaziti izredno ostrino v sporu. V večini primerov nezakonski očetje skušajo čimbolj nezakonsko mater kompromitirati v moralnem smislu, na vse možne načine zavlačujejo postopek in se sploh skušajo na razne načine izogniti ugotovitvi očetovstva, pa čeprav so to v času nosečnosti povsem priznavali.

Ostale pravdne zadeve pri okrožnem sodišču se pač povečujejo ali zmanjšujejo v pripadu, kakor je razvoj naše družbe. Ker sedaj n. pr. diplomira vedno večje število študentov, se množe spori za vrnitev študentskih zneskov, ker letni diplomanti ne izpolnjujejo svojih pogodbenih obveznosti.

Od časa do časa se pojavljajo posamezne tožbe zoper naša gospodarska, predvsem industrijska podjetja zaradi škode, ki jo povzročajo s svojim obratovanjem kot n. pr. z izlivom izplak v tekočo vodo, z dimljenjem itd. Zdi se mi, da je važno področje, kjer se celo maloštevilni predpisi zelo malo spoštujejo, ker je pritisk državljanov na ureditev teh problemov vsaj v okviru današnjih možnosti še vse prešibek.

Težka stanovanjska stiska in dosedaj neurejene stanovanjske razmere imajo za posledico, da je zelo veliko stanovanjskih zadev pred našimi okrajnimi sodišči. Mnogo ljudi povsem pogrešno smatra, da ima sodišče možnost in upravičenost, da vodi neko stanovanjsko politiko, neko politiko pravičnosti v distribuiranju stanovanjskega fonda, ne pa samo, da po zakonu ugotavlja

zakonitost odpovedi in njenih razlogov, da zaščiti upravičence pred neupravičenimi posegi v njegovo stanovanjsko pravico in nasploh, da samo štiti pravice, ki jih državljeni imajo.

Izredno delikatno in težavno je sodno delo pri deložacijah, posebno po novih predpisih nezaščitenih oseb. Tu velikokrat sodišče stoji pred težko odločitvijo ali naj deložira iz nekega stanovanja osebo ali celo družino, ne da bi ji bil zasiguran najmanjši stanovanjski prostor, ali naj torej stori nekaj kar se človeku nekako upira, kar pa je storiti dolžan po zakonu. V takih primerih nastopajo težki socialni problemi, ki jih sodišče ne more samo rešiti, pomoči od drugih organov ali organizacij pa le malo dobi. Zato bi bilo prav, da bi sodišča na take primere deložacij predhodno opozorila vse forume, ki lahko koristno sodelujejo, da se tudi vsak tak primer reši na najbolj human način. V tem oziru se mi zdi, da ni dovolj medsebojne koordinacije in pomoči.

V preživninskih zadevah opažamo dva problema: eden je v tem, da velikokrat upravičenec do preživnine zahteva premajhen znesek, ker se drži neke utrjene šablone, čeprav je plačilna zmožnost tožene stranke taka, da bi jo sodišče obsodilo na precej višji znesek preživnine, vsaj tako stanje opažamo v našem pritožbenem senatu. Drugi pa je v tem, da je zelo težko točno ugotoviti koliko ima tisti, ki je dolžan preživljati, dejanskih dohodkov. Običajno dobijo sodišča podatke le o plači ali tarifni postavki ali kvečjemu o rednih dohodkih, zelo redko jim pa uspe ugotoviti tudi dohodke iz izrednega delovanja neke osebe. Drži pa v bistvu, da se preživninski zneski gibljejo preveč v nekih šablonah in da se premalo individualizirajo glede na potrebe preživljenca in plačilne zmožnosti osebe, ki je dolžna preživljati.

Naš družbeni razvoj in politika v kmetijstvu ima tudi na sodišču odraz v tem, da je takozvanih kmečkih sporov iz leta v leto manj. Le redki primeri so še, da se zagrizeno pravdajo za par pedl zemlje, vedno manj je zadev motnje posesti, prevzittkarski spori so skoraj izpadli.

Tako se tudi v strukturi sporov sodišče očitno kaže sprememba strukture in miselnosti prebivalstva v našem okraju.

Tovarišice in tovariši!

V svoji uvodni besedi sem skušal poudariti in obrazložiti le nekatero probleme in postavke pismenega poročila in vas informirati o vseh važnejših problemih in stanju sodstva v našem okraju. Upam, da bo vaša razprava plodna in da bo tako sodstvo ob vaši pomoči lahko še več doprineslo k ugotovitvi našega družbenega sistema in za varstvo pravic naših delovnih ljudi.

35.

Na podlagi 1. odstavka 15. člena in 1. točke 60. člena zakona o okrajnih ljudskih odborih (Ur. list LRS št. 19/59) in 3., 8. in 150. člena temeljnega zakona o prekrških (Ur. list FLRJ št. 2/59) je okrajni ljudski odbor Ljubljana na seji okrajnega zbora dne 6. maja 1960 sprejel

## ODLOK

o javnem redu in miru za okraj Ljubljana

### I. Splošne določbe

#### 1. člen

Vsako se mora vesti tako, da ne moti dela, razvedrila in počitka dru-

gih. Varovati mora družbeno disciplino, vzdrževati snago, paziti na zunanji izgled naselja in ne sme ogrožati ljudem zdravja in delati škod na javnih nasadih.

Dobrine iz prejšnjega odstavka uživajo upravno kazensko varstvo po tem odloku.

## II. Varstvo družbene discipline

### 2. člen

Prepovedano je:

1. motiti javne shode, zborovanja in druge javne prireditve;
2. izzivati k pretepu, neredu ali prepiru, smešiti, nadlegovati ali ogrožati državljanje;
3. kaditi v gledališčih, kinematografih, na javnih vozilih in povsod drugje, kjer je kajenje izrecno prepovedano.

## III. Varstvo ljudi in premoženja

### 3. člen

Prepovedano je:

1. poškodovati ali odstraniti svetilke, nameščene za razsvetlavo javnih prostorov;
2. opuščati nameščenje in vzdrževanje varnostnih naprav pri gradnjah in popravilih;
3. puščati ob javnih poteh ograjo ali živo mejo v takem stanju, da ogroža varnost, ovira promet ali kazi zunanje lice; opremljati ograjo ob javnih cestah z bodečo žico;
4. dražiti ali plašiti živali;
5. zažigati odpadke ali vobče kuriti ogenj na odprtih prostorih v bližini stavb ali drugih naprav ter odmetavati cigaretno ali druge ogorke na krajih, kjer se lahko zaneti požar;
6. ovirati promet na pločnikih in drugih javnih prostorih z odlaganjem kuriva ter drugih predmetov preko časa, ki je nujno potreben, da se odstranijo ti predmeti;
7. oškropiti, oblatiti ali ponesnažiti z brezobzirno vožnjo ljudi ali procelja stavb;
8. prislanjati kolesa ob stene, izlozbe ali kamorkoli, kjer bi to lahko povzročilo škodo ali oviralo promet;
9. parkirati in garažirati v hišnih pasajah, ki neposredno povezujejo ulice in druge javne prostore;
10. skakati med vožnjo na trolej-buse in avtobuse, se obečati nanje in vseliti med vožnjo na njihovih stopnicah.

## IV. Varstvo zdravja, čistoče in zunanjega lica

### 4. člen

Prepovedano je:

1. metati odpadke, pljuvati ali kako drugače ponesnažiti tla ali predmete na javnih prostorih, poškodovati, uničiti ali odstraniti posede za odpadke, postavljene na javnih prostorih;
2. v mestih iztepati karkoli na javne prostore, iztepati karkoli iz višjih etaž, če to lahko ogroža zdravje ljudi ali lahko povzroči škodo, razen v primerih, v katerih dovoljujejo iztepanje na za to določenih prostorih ter ob določenih pogojih posebni predpisi, zračiti posteljnino ali sušiti perilo na uličnih oknih, uličnih balkonih ali na ulicah samih;
3. odlagati odpadke, odpadno gradivo ali gnoj na mestih, ki niso za to določena;
4. puščati greznice, smetiščne jame in posede s smetmi nezadostno zaprte ali v takem stanju, da povzročajo smrad okolici ali jih izpraznjevat ob nepravem času;
5. spuščati odplake ali gnojnico v potočne ali rečne struge, ribnike, napajališča in podobno;



6. metati v kanalske požiralnike predmete, ki bi utegnili zamašiti kanal;

7. onesnažiti vodo, namenjeno ljudem ali živalim; prati ali umivati pri studencih in javnih vodovodnih napravah, namenjenih za pitno vodo;

8. voditi pse v javne lokale;

9. nameščati plakate ali oglase na krajih, ki niso za to določeni, pisati in mazati po poslopih, ograjah ali vozilih;

10. prevažati mrhovino, kosti, kože in podobno v nezaprtilih vozilih ter kuhinjske odpadke v nezaprtilih posodah; puščati mrhovino nezakopano;

11. natovarjati, prevažati in iztovarjati meso in kruh proti pravilom čistoče in higijene.

Meso in mesni izdelki se smejo prevažati samo v čistih in s pločevino obloženih vozilih, ki morajo biti zaprta ali prekrita z gosto nepremočljivo prevleko. Lahko se prevažajo tudi na odprtih vozilih, toda samo v zaprtih in s pločevino obloženih zabojih.

Kruh se sme prevažati samo v popolnoma čistih in zaprtih vozilih, odnašati pa se sme iz vozil od trgovine in podobno samo v čistih košarah. Ne sme se prodajati iz vozila v košare in prešteti na ulici. Prepovedano je prevažanje drugih predmetov v vozilih za prevoz kruha.

Delavci, zaposleni pri prevažanju kruha, morajo imeti čiste bele ali svetle halje.

**5. člen**

Lastniki, upravitelji, najemniki ali druge odgovorne osebe nepremičnin ob javnih poteh morajo skrbeti:

1. za potrebno čiščenje hodnika ob svoji ali najeti napremičnini, kolikor čiščenja ni prevzela uprava javne snage;

2. za odstranjevanje snega s hodnikov, občestnih jarkov in kanalskih požiralnikov ter za posipavanje poledenelih hodnikov do 6.30, podnevi tudi večkrat, če je to potrebno.

**6. člen**

V strnjenih naseljih je prepovedano rediti prašiče, koze, ovce, kunce ali perutnino.

Pse, mačke ali večje število ptičev je dovoljeno imeti v stanovanjih samo z dovoljenjem hišnega sveta oziroma lastnika stavbe.

Območje, na katerem velja prepoved, navedena v prvem odstavku tega člena, določi svet občinskega ljudskega odbora za notranje zadeve s soglasjem sveta občinskega ljudskega odbora za zdravstvo.

**V. Varstvo javnih nasadov**

**7. člen**

Prepovedano je:

1. v javnih parkih in nasadih ter na pokopališčih lomiti drevje ali grmovje, trgati cvetlice, obirati sadeže z drevja, hoditi, jezdit ali voziti izven dovoljenih poti.

Obirati sadeže in cvetje z drevja v javnih nasadih je dovoljeno samo z dovoljenjem pristojnega upravnega organa občinskega ljudskega odbora;

2. poškodovati živo mejo ob javnih poteh;

3. prevračati, prestavljati, mazati ali sicer poškodovati klopi, mize, ograje in druge naprave na javnih poteh.

**VI. Kazni**

**8. člen**

1. Z denarno kaznijo 100 dinarjev se kaznuje, kdor prekrši določbe 3. točke 2. člena; 4., 8. in 10. točke

3. člena; 1., 2., 6. in 8. točke 4. člena ter 1., 2. in 3. točke 7. člena.

2. Z denarno kaznijo 200 dinarjev se kaznuje, kdor prekrši določbe 5. in 6. točke 3. člena.

3. Z denarno kaznijo 500 dinarjev se kaznujejo kršileci določb 7. in 9. točke 5. člena ter 1. in 2. točke 5. člena.

Uslužbenci ljudske milice smejo izterjati denarno kazen iz prejšnjih točk tega člena takoj na mestu od tistih, ki jih zalotijo pri prekršku. Prav tako sme nadzorno osebje javnih nasadov izterjati denarno kazen iz 1. točke tega člena takoj na mestu od tistih, ki jih zalotijo pri prekrških iz 7. člena tega odloka.

4. Z denarno kaznijo do 20.000 dinarjev se kaznuje, kdor prekrši določbe ostalih členov tega odloka.

**VII. Končne določbe**

**9. člen**

Ko začne veljati ta odlok, prenehata veljati odlok o javnem redu in miru za okraj Ljubljana (Ur. list LRS št. 12/56, »Glasnik«, uradni vestnik okraja št. 14/56) in odlok o javnem redu in miru za okraj Ljubljana (»Glasnik«, uradni vestnik okraja Ljubljana št. 86/59).

Ta odlok velja od dneva objave v »Glasniku«, uradnem vestniku okraja Ljubljana.

Št. 04/2-01-2/2-60.

Ljubljana, dne 6. maja 1960.

Predsednik

okrajnega ljudskega odbora:

Franc Popit l. r.

**36.**

Na podlagi tretjega odstavka 84. člena in 114. člena zakona o izkoriščanju kmetijskega zemljišča (Ur. list FLRJ št. 43/59) je okrajni ljudski odbor Ljubljana na seji okrajnega zbora in na seji zbora proizvajalcev dne 6. maja 1960 sprejel

**ODLOK**

o uveljavitvi določb zakona o izkoriščanju kmetijskega zemljišča v državljanski lastnini

**1. člen**

V vseh občinah na območju okraja Ljubljana se uveljavijo določbe VII. poglavja zakona o izkoriščanju kmetijskega zemljišča (Ur. l. FLRJ št. 43/59) glede zakupa kmetijskega zemljišča v državljanski lastnini.

**2. člen**

Individualni kmetijski proizvajalec lahko vzame kmetijsko zemljišče v zakup najdlje za dobo 3 let.

**3. člen**

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v »Glasniku«, uradnem vestniku okraja Ljubljana.

Št. 04/2-351-43/1-60.

Ljubljana, 6. maja 1960.

Predsednik

okrajnega ljudskega odbora:

Franc Popit l. r.

**37.**

Na podlagi drugega odstavka 35. in 36. člena zakona o razlastitvi (Ur. list FLRJ št. 12/57) je okrajni ljudski odbor Ljubljana na seji okrajnega zbora in na seji zbora proizvajalcev dne 6. maja 1960 sprejel

**ODLOK**

o določitvi odškodnine za popolno razlastitev kmetijskega in nerodovitnega zemljišča za leto 1960

**1. člen**

Odškodnina za popolno razlastitev kmetijskih zemljišč v območju

okraja Ljubljana se določi za leto 1960 v višini petkratnega zneska enoletnega katastrskega dohodka.

**2. člen**

Višina odškodnine za nerodovitno zemljišče, za katero se ne ugotavlja katastrski dohodek, znaša za en kvadratni meter 1 dinar.

**3. člen**

Če se kultura v naravi ne ujema s katastrskim stanjem, se vzame pri določanju odškodnine za podlago dejansko stanje v naravi.

**4. člen**

Ta odlok velja od dneva objave v »Glasniku«, uradnem vestniku okraja Ljubljana.

Št. 04/2-351-42/1-60.

Ljubljana, 6. maja 1960.

Predsednik

okrajnega ljudskega odbora:

Franc Popit l. r.

**38.**

Na podlagi 15. točke 64. člena zakona o okrajnih ljudskih odborih (Ur. list LRS št. 19/52) in tretjega odstavka 4. člena uredbe o spremembah uredbe o položajnih plačah sodnikov in javnih tožilcev (Ur. list FLRJ št. 13/60) je okrajni ljudski odbor Ljubljana na seji okrajnega zbora in na seji zbora proizvajalcev dne 6. maja 1960 sprejel

**ODLOK**

o spremembi odloka o določitvi začetka izplačevanja zvišanih položajnih plač sodnikov okrajnih sodišč okraja Ljubljana

**1. člen**

1. člen odloka o določitvi začetka izplačevanja zvišanih položajnih plač sodnikov okrajnih sodišč okraja Ljubljana (Glasnik št. 33-32/60) se spremeni in se glasi:

»Predsednikom in sodnikom okrajnih sodišč okraja Ljubljana se bodo izplačevale položajne plače, ki jih določa uredba o spremembah uredbe o položajnih plačah sodnikov javnih tožilcev (Ur. list FLRJ št. 13/60), od 1. aprila 1960.«

**2. člen**

Ta odlok velja od dneva objave v »Glasniku«, uradnem vestniku okraja Ljubljana.

Št. 04/2-1-24/2-60.

Ljubljana, dne 6. maja 1960.

Predsednik

okrajnega ljudskega odbora:

Franc Popit l. r.

**39.**

Na podlagi 81. člena uredbe o trgovanju ter o trgovskih podjetjih in trgovinah (Uradni list FLRJ št. 49-801/59), skladno z odločbo OLO Ljubljana št. 05/2-7200/2-58 z dne 26. VI. 1958 ter na predlog Sveta za tržišče OLO Ljubljana z dne 28. februarja 1960 je okrajni ljudski odbor Ljubljana na seji okrajnega zbora in na seji zbora proizvajalcev z dne 6. maja 1960 sprejel

**ODLOČBO**

o zadolžitvi preskrbovalnega podjetja »Sadje-zelenjava« v Ljubljani, da sklene pogodbe s kmetijskimi organizacijami za dobavo nekaterih kmetijskih pridelkov po dnevnih tržnih cenah

**1.**

Preskrbovalnemu podjetju »Sadje-zelenjava« v Ljubljani se nalaga, da sklene s kmetijskimi organizaci-

jami za potrebe mesta Ljubljana v letu 1960 pogodbe za dobavo naslednjih količin kmetijskih pridelkov:

banane	250 ton
breskve	400 ton
evetača	250 ton
čebula	1000 ton
česen	100 ton
češnje	600 ton
dateljni	40 ton
fižol v stročju	200 ton
fižol v zruju	250 ton
grah	150 ton
grozdje	600 ton
hruške	300 ton
jabolka	1800 ton
jabode	30 ton
korenje	200 ton
krompir rani	600 ton
krompir pozni	2800 ton
koleraba	40 ton
kostanj	100 ton
kumare	100 ton
limone	700 ton
mandarine	400 ton
marelice	300 ton
motovilec	20 ton
paradižnik	900 ton
paprika	600 ton
peteršilj	40 ton
pesa rdeča	200 ton
pomarance	1500 ton
por	30 ton
orehi	70 ton
ohrov	30 ton
radič	50 ton
repa kisl	40 ton
rozine	400 ton
solata	1000 ton
slive	400 ton
smokve	200 ton
špinača	40 ton
zelen	30 ton
zelje sveže	500 ton
zelje kisl	200 ton

**2.**

V pogodbah, ki jih v ta namen sklene preskrbovalno podjetje »Sadje-zelenjava« za kmetijske pridelke po 1. točki te odločbe, se morajo določiti dnevne tržne cene.

**3.**

O prodaji v prvi točki navedenih količin kmetijskih pridelkov mora preskrbovalno podjetje »Sadje-zelenjava« skleniti pogodbe s trgovskimi podjetji na drobno in z velikimi potrošniki v mestu Ljubljana ter v industrijskih središčih okraja.

**4.**

Okrajni ljudski odbor Ljubljana se obveže povrniti preskrbovalnemu podjetju »Sadje-zelenjava« dejansko nastalo škodo, v primeru, ko bi pretpelo izgubo ali imelo večje stroške zato, ker je izvršilo to odločbo.

Št. 06/2-SAE-7/1-60.

Ljubljana, 6. maja 1960.

Predsednik

okrajnega ljudskega odbora:

Franc Popit l. r.

**VSEBINA**

- Poročilo o delu okrajnih in okrožnega sodišča v Ljubljani.
- 35. Odlok o javnem redu in miru.
- 36. Odlok o uveljavitvi določb zakona o izkoriščanju kmetijskega zemljišča glede zakupa kmetijskega zemljišča v državljanski lastnini.
- 37. Odlok o določitvi odškodnine za popolno razlastitev kmetijskega in nerodovitnega zemljišča za leto 1960.
- 38. Odlok o spremembi odloka o določitvi začetka izplačevanja zvišanih položajnih plač sodnikov okrajnih sodišč.
- 39. Odločba o zadolžitvi preskrbovalnega podjetja »Sadje-zelenjava« v Ljubljani, da sklene pogodbe s kmetijskimi organizacijami za dobavo nekaterih kmetijskih pridelkov po dnevnih tržnih cenah.